Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

12 октябрь, шанба, 1996 йил
Сотувда эркин нархда. № 208 (1460)

Бугуннинг гапи

МАДАНИЙ АЛОҚАЛАРИМИЗ РИВОЖЛАНМОҚДА

Мамлакатимизда Германия маданияти кунлари давом этмоқда. Шу тадбир доирасида Ўзбекистон Халқаро маданий-маърифий алоқалар миллий уюшмасида Германиянинг К. Бах номли музика гимназияси директори Дитер Эберт бошчилигидаги делегация аъзолари билан республикамизнинг В. Успенский номли мусиқа мактаби ўқувчилари ўртасида учрашув бўлиб ўтди.

Учрашувда сўзга чиққан уюшма раиси М. Мирқосимов, Германиянинг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Райнхарт Биндзайл ҳамда «Ўзбекистон-Германия» дўстлик жамияти фаоллари икки мамлакат ўртасида сиёсий, иқтисодий ва маданий соҳалардаги алоқаларнинг тобора ривожланиб бораётганини қайд этиб, мазкур тадбир Шарқ ва Ғарбни ўзаро боғловчи дўстлик кўприги бўлиб хизмат қилишини мамнуният билан таъкидладилар.

(ЎзА)

ПАХТА БЎЙИЧА ЖАҲОН АНЖУМАНИ:

СТРАТЕГИЯ ВА ТАКТИКА БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

11 октябрь куни Тошкентда Пахта бўйича халқаро маслаҳат қўмитасининг 55-ялпи мажлиси ўз ишини якунлади

Анжуман очилиши пайтида Ўзбекистон Президентининг сўзлаган нутқида бу тадбирнинг жуда катта аҳамиятга эга эканлиги айтилган эди.

Сайёрамиздаги пахта маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи ва истеъмол қилувчи 50 мамлакат иштирок этган анжуманнинг натижалари бу фикрни тасдиқлади. Мажлис иштирокчиларига яхши жиҳозланган «Интер-континентал» меҳмонхонасида ғоят қулай шароит яратилди, пахтани қайта ишлаш корхоналарини, республикамиз пахта далаларини бориб кўриш имкони берилди. Мутахассислар жаҳон пахта бозори муаммолари, уларни ҳал қилиш йўллари хусусида фикрлашдилар, бу муҳим техника экини ҳосилдорлигини оширш, сайёрамиз аҳолисини пахта толаси ва пахтани қайта ишлаш маҳсулотлари билан таъминлашни яхшилаш тажрибаларини ўртоқлашдилар.

Якунловчи мажлис Ўзбекистон Бош вазири Ўткир Султонов раислигида ўтди. У ўз нутқида ялпи мажлиснинг маъмурий қўмитаси мазкур мажлис иштирокчилари номидан баёнот қабул қилганини, унда жаҳонда пахтачиликни ривожлантиришнинг стратегия ва тактикаси, пахтачилик муаммолари ва истиқболлари акс этганини таъкидлади. Узоқ муддатга мўлжалланган бу ҳужжат пахта билан боғлиқ ҳозирги вазиятни аниқ акс эттиради ва пахта етиштирувчи ҳамда пахта маҳсулотларини истеъмол қилувчи мамлакатларнинг биргаликдаги ҳаракатларининг аниқ дастури бўлиб хизмат қилади. Якунловчи мунозарада сўзга чиққан делегацияларнинг вакиллари мазкур халқаро учрашув дунёда пахта етиштиришнинг ҳолатини белгилаб берадиган жуда муҳим масалаларни кўриб чиқишга имкон берди, деган якдил фикрни айтдилар, пахта иқтисодиёти сари янада изчилроқ ҳаракат қилиш объектив зарурат эканини таъкидладилар. Сайёрамизнинг барча қитъаларининг вакиллари сифатида анжуманда иштирок этган делегатлар учрашув юксак даражада ташкил этилганини қайд этиб, тараққиёт йўлидан дадил бораётган Ўзбекистон халқининг ҳаёти ва маданияти билан яқиндан танишиш имконияти берилгани учун Ўзбекистонга, унинг ҳукуматига миннатдорлик билдирдилар. Мамлакатимиз пахтакорларининг катта ютуқлари алоҳида таъкидланди.

Ялпи мажлис иштирокчиси — Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг раҳбари, академик С. Усмоновнинг фикри билан танишинг:

— Пахта бўйича халқаро маслаҳат қўмитаси беш кун ишлади. Иш кунларининг дастури жуда тиғиз бўлди. Бу нуфузли ялпи мажлисда иштирок этиб, Ўзбекистон пахта етиштиришда жаҳонда бешинчи ўринда ва уни экспорт қилишда иккинчи ўринда турганидан фахрландик. Чунки 90 дан ортиқ давлатда пахта етиштирилади, 110 тадан ортиқ мамлакат пахта маҳсулотидан фойдаланади. Пахта етиштирувчилар ҳам, истеъмол қилувчилар ҳам муштарак муаммоларни муҳокама қилиш учун Тошкентда тўпланди. Деярли барча делегатлар анжуманнинг самарали ишлаши ташкил этилгани учун миннатдорлик билдириб, пахтакорларимизнинг катта ютуқларини таъкидлади. Ҳозир пахтакорларимиз бутун дунёга машҳур хорижий меҳмонлар бизнинг пахтамиз Европа ва Америка бозорларида асосий ўринда туришини, юқори сифатли бўлгани учун қадрланишини таъкидлашди. Бу — улкан мутахассисларнинг айтган гапларидир. Президентимиз ялпи мажлис очилган кунда сўзга чиқиб, Ўзбекистон пахта етиштирувчи етакчи мамлакатлардан бири эканини таъкидлаб, пахтачилик соҳасида бизнинг сиёсат ва дастуримизни, пахтачиликни ривожлантиришнинг иқтисодий чора-тадбирларини белгилаб берди. Мажлис иштирокчилари бу нутқни юксак баҳоладилар.

Ўзбекистон 1992 йилда Пахта бўйича халқаро маслаҳат қўмитасига аъзо бўлган эди. Мазкур анжуман иштирокчилари фикрига кўра, ҳозир мамлакатимиз бу нуфузли жаҳон ташкилотининг муносиб иштирокчисига айланган. Навбатдаги ялпи мажлисни келгуси йилнинг октябрида Парагвайда ўтказишга қарор қилинди.

(ЎзА).

СЎЗ — МАЖЛИС ИШТИРОКЧИЛАРИГА:

Андрей ГЮЧЕНС, Пахта бўйича халқаро маслаҳат қўмитаси ходими — АҚШ.

— Бундай анжуманнинг айнан Ўзбекистонда ўтганига сабаб бор, албатта. Чунки Ўзбекистон 1992 йилдан буён мазкур маслаҳат қўмитаси аъзоси. Пахта экспорт қилиш бўйича нуфузли ўринлардан бирини эгаллайди. Бундан ташқари экспортга минглаб тонна пахта ёғи жўнатади. Ғўзапоядан чиққан қоғоздан эса ҳатто пул босиш ҳам мумкин.

Ҳамма қатори мен ҳам ўз ватанимга шу қисқа муддат ичида Ўзбекистондан бир олам таассуротлар билан қайтаётганимдан жуда хурсандман. Чунки йиғилишни ташкил қилганлар учрашув қатнашчилари учун ҳамма шарт-шароитларни муҳайё этишди. Шунинг учун учрашув жуда муваффақиятли ўтди, десам муболаға бўлмайди.

Зокир ҲУСАЙН, Покистондан ташриф буюрган гуруҳ бошлиғи:

— Ўзбекистондаги бу йиғилишнинг аҳамияти беқиёс. Чунки бутун дунё бўйича пахта хомашёси муҳим аҳамиятга эга. Шу сабабли биз йиғилишларда пахтачилик фаолиятини яхшилаш, 2000 йилгача пахта нархлари таҳлили, қисқа пахта мавсуми мавзусидаги муаммолар тўғрисида маърузалар тингладик. Уни қандай ҳал қилиш бўйича келишиб олдик.

Ўзбекистон билан Покистон ўртасида пахта етиштириш ва уни сотиш бўйича ҳамкорлик масаласида ҳам икки томонлама фойдали ишлар қилинди. Ўйлайманки, яна икки ҳафтадан сўнг Покистон Президентининг Ўзбекистон диёрига ташрифи бу борадаги алоқаларимизнинг янада ривожланишига хизмат қилади.

Ғулом ЮСУПОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЭНЕРГИЯ РЕСУРСЛАРИНИ ЖАҲОН БОЗОРИГА ОЛИБ ЧИҚИШ ЛОЗИМ

Европа энергетика хартиясининг шу ташкилот бош котиби Петер Шюттерле бошчилигидаги делегациясининг Ўзбекистонга ташрифи ниҳоясига етди. Ташрифнинг сўнгги куни — 11 октябрда делегация аъзолари Вазирлар Маҳкамасида бўлган давра суҳбатида Ўзбекистоннинг энергетикани ривожлантириш масалаларини ҳал қилиш билан шуғулланадиган вазирлик ва идоралари вакиллари билан учрашдилар. Учрашувни республика Бош вазирининг ўринбосари К. Раҳимов бошқарди.

Учрашув иштирокчилари Ўзбекистонда нефт қазиб чиқариш тармоғи жадал суръатлар билан ривожланаётганини, Ўзбекистон мустақилликка эришганидан сўнг қисқа даврда нефт маҳсулотларини импорт қилувчи мамлакатдан уларни экспорт қилувчи давлатга айланганини, шу тариқа мамлакатнинг энергетика мустақиллиги таъминланганини таъкидладилар. Республикада тегишли қонунлар ўз вақтида қабул қилингани бунда катта аҳамиятга эга бўлди. Бу қонунлар мамлакат энергетикасини ривожлантириш учун мустаҳкам ҳуқуқий негиз яратди, сармоя солиш учун қулай шароитни таъминлади. Айни шу сабабли ҳам нефть ва газни қазиб чиқариш ва қайта ишлаш билан шуғулланаётган жаҳондаги етакчи компаниялар Ўзбекистоннинг бу тармоғига зўр қизиқиш билан қарамоқда ва уни ривожлантиришга анча маблағ сарфлашга тайёр. Бу маблағлар сарфлана бошланди ҳам.

Давра суҳбати иштирокчилари Ўзбекистоннинг Европа энергетика хартияси билан ҳамкорлиги республиканинг жаҳон энергия ресурслари бозорига муваффақиятли кириб боришига кўмаклашади, деган якдил фикрни айтдилар.

Европа энергетика хартияси делегацияси аъзолари шу куни «Ўзбекнефтгаз» миллий корпорациясида бўлдилар, республика пойтахтининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар.

(ЎзА).

ДЕМОКРАТИК ЖАМИЯТДА СУД ҲОКИМИЯТИ

Ўзбекистон Конституциявий судининг раиси Б. Эшонов, Олий суд раиси У. Мингбоев ва Олий хўжалик суди раиси М. Абдусаломовдан иборат республика ҳуқуқшунослари делегацияси олий мақом судяларнинг халқаро конференциясида иштирок этиб қайтди.

«Марказий ва Шарқий Европа, Болтиқбўйи, Кавказ ва Марказий Осиё мамлакатлари Конституциявий ва Олий судлари» деб аталган бу анжуман октябр ойининг бошларида Америка Қўшма Штатларининг пойтахти Вашингтонда ўтказилди.

Учрашув АҚШдаги демократия учун кураш маркази ташаббуси билан уюштирилди. Анжуман ишида инсон ҳуқуқлари бўйича Европа комиссияси, инсон ҳуқуқлари бўйича Европа суди, Европа кенгаши парламент ассамблеяси, Америка Федерал суд маркази вакиллари, шунингдек 35 мамлакатдан судялар иштирок этди.

Икки кунга мўлжалланган дастурга мувофиқ, учрашувда демократик жамиятда, айниқса ўтиш босқичида суд ҳокимиятининг тутган ўрни, фуқаро ва жиноят қонунлари талқини, суд қарорларини ижро этиш муаммолари, миллий судларда халқаро қонунларни қўллаш, судларнинг фуқаролар ҳуқуқлари ва эркинлигини ҳимоя қилиши, шунингдек судловнинг бошқа жиҳатларига тааллуқли хилма-хил масалалар муҳокама қилинди.

(ЎзА).

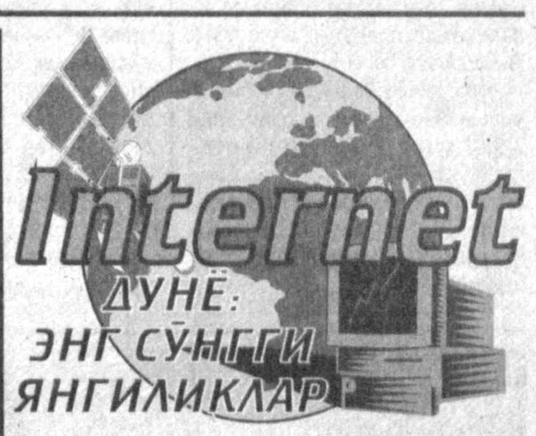

АФҒОНИСТОНДАГИ ВОҚЕАЛАРГА ДОИР

«БИ-БИ-СИ» радиосининг айтишича, Афғонистон шимолида, яъни Кобулдан юқорида шиддатли жанглар давом этмоқда.

Ўтган ой охирида пойтахтни қўлга киритган «Толибон» ҳаракати Баграм шаҳарчасида қўзғолон юз бергани, аммо уни бостиришга муваффақ бўлгани ҳақида маълум қилди. Ўз навбатида Баграмдаги «Толибон» аскарлари мухбирлар билан суҳбатда ағдарилган афғон ҳукумати қўшинлари маҳаллий аҳоли ёрдамида қайта ҳужумга ўтганларини билдирдилар. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ўз хавфсизлигини таъминлаш учун Кобулдаги ўз ходимларини қўшни Покистонга жўната бошлади.

Рейтер агентлиги хабарига қараганда, «Толибон» ҳаракати бугунги кунга келиб Афғонистоннинг учдан икки қисмини, шу жумладан пойтахтни қўлга киритган бўлса-да, бу билан фуқаролар уруши тўхтамайди. Афғонистон учун энг хатарли нарса шуки, ҳозирги пайтда мамлакат шимол ва жанубга бўлинган. Аммо минтақадаги Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг махсус элчиси Мери Гоудринининг айтишича, ҳозирда вужудга келган вазият, афғон гуруҳларини тинч музокараларни бошлашга мажбур этиши керак.

ҚАДИМИЙ ТОПИЛМА

Сувайшнинг жанубий қирғоқларидаги Фараон оролидан афсоновий Салоҳиддин ал-Айюб даврида бунёд этилган обиданинг қолдиқлари топилди.

Бу ҳақда Қоҳирада Миср қадимияти бўйича Олий кенгаш раиси Али Ҳасан баёнот берди. Унинг айтишига қараганда, қалъа минораси қолдиқларидан ташқари Миср султони ва буюк саркардаси даврига оид кўплаб маданий ёдгорликлар ва предметлар топилган. Бу нарса исроиллик олимларнинг Қуддусдан Салбчиларни қувиб чиқарган Салоҳиддин Сувайшнинг фақат шимолидагина мудофаа қалъаларини бунёд қилган, деган фикрини йўққа чиқарди. Ушбу топилма ҳақидаги хабарни Итар-ТАСС ахборот маҳкамаси тарқатди.

ҚАЛБАКИ КОМПЬЮТЕРЛАР

Сингапурдан сотиб олган компьютерингиз техник ҳужжатларида кўрсатилганидан икки-уч баробар паст тезликда ахборотни қайта ишласа, ҳеч ҳам ҳайрон бўлманг.

Гап шундаки, маҳаллий йўлгирлар «Интел» корпорациясида ишлаб чиқарилган «Пентиум» қурилмаларини сотиб олиб, компьютерларни ўзларича «такомиллаштиришган». Буларнинг барчаси унчалик катта бўлмаган, аммо замонавий аппаратураларга эга бўлган заводда кўплаб ишлаб чиқарила бошланган. Жиноят қидирув департаментининг ходими тасодифан ушбу заводга қочиб юрган жиноятчини ахтариб кирмаганида Сингапурлик «тадбиркор»лар бундай компьютерларни кўплаб ишлаб чиқаришган бўлармиди? Ҳозир заводнинг эгаси ва яна 8 нафар киши қамоққа олинди. Бундай товламачилик учун Сингапур қонунлари 7 йил қамоқ жазосини кўзда тутади.

ЎЗИГА ХОС МУСОБАҚА

Машҳур швед теннисчиси Бьерн Борг ёшлигида хоккейчи бўлишни орзу қилган экан.

Аммо у Уимблдон теннис турнирида кетма-кет беш марта ғалаба қозониб, дунёга машҳур теннисчи бўлиб танилди. Унинг 40 ёшлиги муносабати билан она шаҳрида ўтказилган ўзига хос хоккей мусобақасида Бьерн Борг илк бор муз майдонига чиқди. Қизиғи шундаки, у билан бирга Швециянинг бошқа машҳур спортчилари: тоғ чанғиси бўйича афсонавий спортчи Ингемар Стенмарк стол тенниси бўйича Олимпиада чемпиони Ян-Уве Вальднер, футбол бўйича охирги жаҳон чемпионатининг «бронза» медали соҳиби Томас Брулин ҳам хоккей таёғини кўтариб муз майдонига чиқишди.

ЎЗБЕКИСТОН: КЕЧА, БУГУН, ЭРТАГА

«Халқ сўзи» ва ЎзА мухбирлари хабар қилади

ЭЛЧИХОНАДА УЧРАШУВ

Ўзбекистон Республикасининг Покистондаги элчихонасидан олинган хабарга қараганда, у ерда Амир Темур таваллудининг 660 йиллигига бағишланган тантанали кеча бўлиб ўтди.

Тантанага мазкур мамлакатнинг давлат ва жамоат арбоблари, фан ва маданият вакиллари, Исломободдаги дипломатия ваколатхоналарининг ходимлари таклиф этилган эди.

Учрашув барчада катта қизиқиш уйғотди. Соҳибқирон юбилейини нишонлаш учун Америка Қўшма Штатлари, Россия Федерацияси, Испания, Корея, Марказий Осиё давлатлари элчилари ташриф буюрди. Юбилей кечасида Покистон ташқи ишлар вазирининг биринчи ўринбосари Нажимуддин Шайх иштирок этди. Учрашув иштирокчилари Амир Темур ҳаёти ва фаолияти тўғрисида ҳикоя қилувчи материаллар билан танишдилар.

Ўзбекистон Республикаси элчихонаси юбилей кечаси иштирокчилари шарафига қабул маросими ўтказди.

ГУВОҲНОМА ҲАМ ОЛИШАДИ

Нукус шаҳридаги М. Нурмуҳамедов номли мактабда ташкил қилинган янги махсус банк синфида 25 нафар ўқувчи таълим олмоқда.

Ўқувчилар тест синови асосида танлов йўли билан қабул қилиндилар. Улар ҳар ҳафтада оддий ўқувчиларга нисбатан 5 соат кўп ўқишади. Иқтисод, математика, психология, чет тили фанларини ўрганишга алоҳида эътибор берилиб, компьютерларга кенг ўрин ажратилган.

Синф битирувчилари аттестат билан бирга «Кичик банк ходими» гувоҳномасига ҳам эга бўлишади.

МАНФААТЛИ ҲАМКОРЛИК

Бухородан Россиянинг Красноярск ўлкаси томон вилоят миришкорлари етиштирган қовун-тарвуз ҳамда мевалар ортилган юк автомобиллари карвони йўлга чиқди.

Красноярск ўлка матлубот жамияти билан ўзаро ҳамкорлик бўйича қатор манфаатли шартномалар тузилган. Келишувга биноан, Красноярскка 160 тоннадан зиёд куз неъматларидан иборат биринчи карвон жўнатилди. Эвазига қурилиш материаллари ва ёғоч олиб келинади.

Хонқа пахта тозалаш заводи қошида Россиянинг Шуя шаҳридаги ип-йигирув ва тўқув фабрикаси билан ҳамкорликда ташкил этилган қўшма корхона ҳозирда дока, бўз, техник пахта сингари ўнлаб турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқара бошлади.

СУРАТДА: ип йигирувчилар Нигора ва Ўлмасхон Худойбергановалар иш устида.

Ш. ИБРОҲИМОВ олган сурат.

«ДОВУДПЛУГ»

Арнасойлик муҳандис Довуд Сиддиқов антиқа плуг ихтиро қилди. Ҳозирга қадар ишлатиб келинаётган плугларнинг чимқирқар қисмларини олиб, алоҳида рамага тўрттадан жуфт-жуфт қилиб ўрнатди.

Қишлоқ хўжалик экинлари экиш учун ер тайёрлашда дастлабки синовдан ўтган бу плуглар катта иқтисодий самара бериши аниқланди. Жумладан, одатдаги плуглар «Олтой» тракторига тиркаб ишлатилганда 60 литр ёқилғи сарфласа, бу ихчам плугларни «МТЗ-80», «Белорусь» тракторлари билан тортганда 26 литр ёқилғи тежаб қолинаркан.

Довудбек ясаган бешта плуг шу йилнинг ўзидаёқ «Андижон» деҳқон-фермер хўжалигида икки миллион сўмлик маблағни тежаш имконини берди.

Рамзий маънода бу ихтирони «Довудплуг» деб атадик. Уни ишлаб чиқаришга кенг жорий қилса арзийди.

ВАЛЮТА БИРЖАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасида 1996 йил 11 октябрда бўлиб ўтган савдода Ўзбекистон Республикасининг хорижий валютада операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган банклари иштирок этди.

Сотув ҳажми 19,71 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Бир АҚШ долларининг қиймати 40,05 сўм даражасида қайд этилди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1996 йил 12 октябрдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади: *)

1 Австралия доллари	31,60
1 Австрия шиллинги	3,73
1 Англия фунт стерлинги	62,72
10 Бельгия франки	12,72
1 Голландия гульдени	23,37
10 Греция драхмаси	1,67
1 Дания кронаси	6,84
1 БАА дирхами	10,91
1 АҚШ доллари	40,05
1 Миср фунти	11,80
1 Ирландия фунти	64,34
1 Исландия кронаси	0,60
10 Испания песети	3,11
100 Италия лираси	2,63
1 Канада доллари	29,62
10 Хитой юани	4,83
1 Кувайт динори	133,54
100 Ливан фунти	2,58
1 Малайзия ринггити	15,98
1 Германия маркаси	26,21
1 Норвегия кронаси	6,16
1 Польша злотийси	14,26
10 Португалия эскудоси	2,59
1 Сингапур доллари	28,44
1000 Туркия лираси	0,43
1 Финляндия маркаси	8,77
1 Франция франки	7,75
1 Швеция кронаси	6,08
1 Швейцария франки	32,05
1 ЭКЮ	50,09
10 Жанубий Корея вони	0,48
10 Япония иенаси	3,60
1000 Россия рубли	7,38
1 Украина гривнаси	22,63
1000 Белорусь рубли	2,72
1 Эстония кронаси	3,27
1 Латвия лати	72,03
1 Литва лити	10,01
1 Қозоғистон тенгеси	0,58
1 Қирғизистон соми	2,93

) Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.

Ваколатли банклар эркин муомаладаги нақд валютани айирбошлаш шохобчалари орқали сотишда уларнинг сотиш ва харид қилиш қийматини талаб ва таклифдан келиб чиққан ҳолда мустақил равишда белгилайдилар. Валютани аҳолидан сотиб олишда воситачилик ҳақи олинмайди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ АХБОРОТИ

Кейинги пайтда айрим шахслар томонидан бўлажак пул ислоҳоти ва пул алмаштирилиши тўғрисида миш-мишлар тарқатилмоқда.

Шу муносабат билан Ўзбекистон Республикаси Марказий банки шуни қатъий таъкидлайдики, бу миш-мишлар ҳеч қандай асосга эга эмас. Миллий валютамиз — сўм Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ягона қонуний тўлов воситасидир ва пулни алмаштириш учун ҳеч қандай иқтисодий асос мавжуд эмас.

Марказий банкнинг асосий вазифаси миллий валюта барқарорлигини таъминлашдан иборатдир. Ҳозирги пайтда ўтказилаётган пул-кредит сиёсати иқтисодиёт ва молиявий тизимнинг барқарорлашувини таъминлашга йўналтирилган ҳамда у халқаро молия ташкилотлари томонидан қўллаб-қувватланмоқда.

ИККИНЧИ НАВБАТИ ҚУРИЛАЯПТИ

Риштон туманида «Қашқарён-Силкитма» сув сақлаш ҳавзасининг биринчи навбати фойдаланишга топширилди. Бунинг натижасида туман маркази ишчилар шаҳарчаси, Қашқарён, Фурқат, Шокирота, Даҳбед маҳаллалари аҳолиси тоза ичимлик сув билан тўла таъминланди. Айни пайтда ҳавзанинг иккинчи навбатини қуриб битказиш ишлари жадал бормоқда. Унинг ишга туширилиши тумандаги яна бир қатор қишлоқларни тоза сув билан таъминлаш имконини беради.

ШОЛИКОРЛАР ЗАФАРИ

Қораўзак тумани А. Дўстназаров номидаги қишлоқ хўжалик ижарачилар уюшмасининг Қ. Есимуродов бошлиқ деҳқон-фермер хўжалиги шоликорлари Қорақалпоғистонда биринчи бўлиб йиллик шоли тайёрлаш топшириғини бажарди. Хирмонга 240 тонна сара шоли йиғилди. Ҳосилдорлик ўртача 37 центнерни ташкил этди. Жамоа аъзолари бу кўрсаткични 50 центнерга етказиш учун ҳаракат қилмоқдалар.

• *Ғаллачилик муаммолари*

ҚОҒОЗДАГИ ЕРЛАР

Улар қанча зиён келтиряпти?

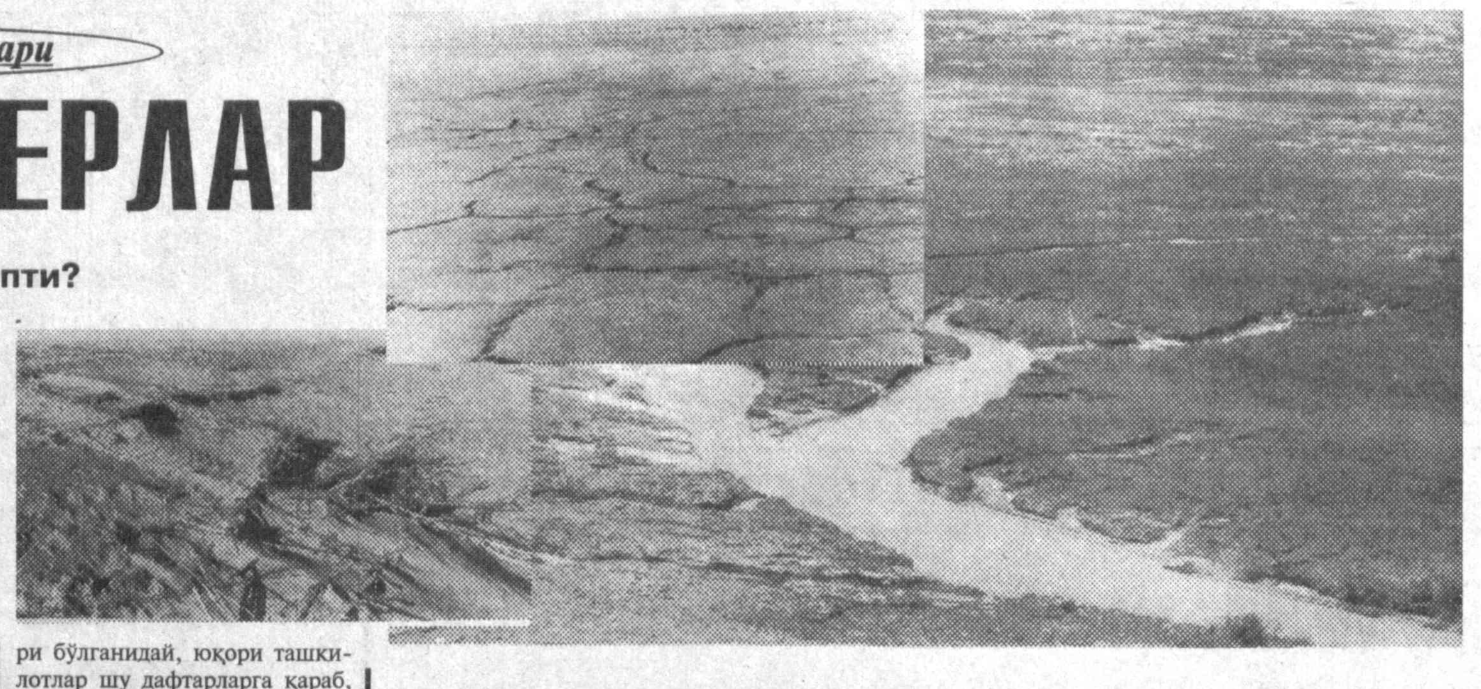

Собитқадамлик билан олиб борилаётган ғалла мустақиллиги учун кураш яхши натижалар беряпти. Бироқ бу соҳада айрим муаммолар ҳам борки, у умумий ишга тўсқинлик қилаётир.

— Аввало, шуни айтиш керакки, — дейди «Оҳангарон» ҳиссадорлик жамияти бошқарувининг раиси Шунқор Умирзоқов, — гектаридан 35-40 центнердан ҳосил кўтариб, режани ортиғи билан уддалаётган хўжаликлар ҳам баъзан кутилган иқтисодий самарага эришолмаяпти. Масалан, бу йилги мавсумда давлатга ғалла топшириш режаларини бажаролмаган хўжаликлар ҳисобига биз ўз эҳтиёжимиз учун уруғликка олиб қўйган ғалламизни топширишга мажбур бўлдик.

— Бизни ҳам бир муаммо кўпдан бери қийнаб келади, — дейди «Ангрен» ширкат жамоасининг раиси Тўлқин Тўраев. — 1987-93 йилларда хўжалигимиз ҳудудидаги 545 гектардан зиёд бўз ер ўзлаштирилиб, суғориладиган майдонлар сирасига киритилган. Афсуски, вилоят ер ўзлаштириш бошқармаси, «Тошмелиосувқурилиш» ташкилоти ва Оҳангарондаги 4-механизациялашган кўчма жамланманинг айби билан ўша «суғориладиган ер» фақат қоғоздагина ўзлаштирилган бўлиб, аслида унга мутлақо сув чиқмайди. Шунинг учун суғориладиган ер хўжалигимиз ҳисобида ҳам, юқори ташкилотлар рўйхатида ҳам анча кўп. Амалда эса оз.

Биз хўжалик раҳбари билан ўша майдонларни кузатиб чиқдик. Аксари жойларда сув оқиши лозим бўлган қувурлар бирбирига уланмаган, ер каррозиясига қарши бўлмаган, жойларда қувурлар мутлақо нотўғри ётқизилган.

Оқибатда юқорида номлари зикр этилган ташкилотларнинг раҳбарлари тасдиқлаган ер майдонининг 230 гектарига умуман сув чиқмайди. Шунинг учун хўжалик кейинги бир йилнинг ўзида бу ерлар ҳисобига 12 миллион сўм зарар кўрди. Аксари майдонларда қўйилган сувтортгичлар ишламайди. Ҳолбуки, ўтган йилдан бери «Ангрен» ширкат жамоасининг ерларини суғориладиган майдонлар сирасига киритиш учун вилоят ва туман сув хўжалиги ташкилотлари раҳбарлари хўжаликда жуда кўп йиғилишлар ўтказишди. Ҳар сафар яқин бир ҳафтада ерларнинг суғориладиган бўлишига «кафолат» бериб кетишди-ю, лекин ҳалигача бир қарич ерда ҳам ўзгариш бўлгани йўқ.

Кузатишлар шуни исботладики, «ўзлаштирилиб, суғориладиган ерлар сирасига киритилди», дея вилоят ва туман раҳбарлари имзо чеккан, аслида мутлақо ўзлаштирилмаган ёки сув чиқмайдиган ерлар Оҳангаронда анчагина. Жумладан, «Бирлик» жамоа хўжалигида 500, «Янги ҳаёт» ҳиссадорлик жамиятида 150, «Шодималик» ширкат жамоасида 158, «Дўстлик» жамоа хўжалигида 192, «Ғаллақудуқ» давлат хўжалигида 230, «Оҳангарон» ҳиссадорлик жамиятида 222, хуллас, туман бўйича жами 2438 гектар шундай ер бор. Шубҳасиз, бу майдонлар вилоятдаги нуфузли идораларнинг дафтарларида «суғориладиган ерлар» сирасига кирган ва, афсуски, ҳали ҳам худди илгари бўлганидай, юқори ташкилотлар шу дафтарларга қараб, ғалла етиштириш режасини белгилаб бераётир. Шу боис туманда ғаллачилик ҳамон оқсаб келаётир. Жумладан, шу йилнинг ўзида туман бўйича режадаги 23,8 ўрнига гектаридан ўрта ҳисобда атиги 15 центнердан дон олинди. Ялпи ҳосил 44.800 тонна ўрнига борйўғи 16.120 тонна бўлди, давлатга ғалла топшириш режаси 77,2 фоизда қолиб кетди. Бунга юқоридаги қоғозларда «ўзлаштирилган ерлар» сабаб бўлаётгани наҳотки вилоят ва туман раҳбарларига маълум бўлмаса?! Мана шу сансалорлик оқибатида суғориладиган ерлар, жумладан, «ўзлаштирилган» ғалла майдонлари талабга жавоб бермаяпти. Зеро, бу йил «Чотқол» ёрдамчи хўжалигида ҳар гектар ердан режадаги 10,2 ўрнига 3,9 центнер, «Дўстлик» жамоа хўжалигида гектаридан 4,4 центнер, «Шодималик» жамоа ширкатида 8,9, «Ғаллақудуқ» давлат хўжалигида 14,2 цетнердан ғалла ҳосили олинди.

Кўриниб турибдики, вилоятдаги тегишли раҳбарлар туман хўжаликларидаги ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилашни тезлаштириш ўрнига ваъдабозликдан нарига ўтолмаётган экан, ғаллакорнинг косаси қандай қилиб оқарсин?!

Мўмин ҚАЮМ,
«Халқ сўзи»нинг жамоатчи мухбири.

• *Нуқтаи назар*

Дарҳақиқат, шундай. Зеро, мамлакатимиз Президенти ҳам Вазирлар Маҳкамаси йиғилишида минтақалар бўйича ер бонитети баллари асосида мамлакатда ер кадастрини тузиш ва шунга биноан деҳқонлар меҳнатига ҳақ тўлашни йўлга қўйиш пайти келганлигини таъкидлаганлиги бежиз эмас.

Мухбиримиз бир қатор илмий-тадқиқот институтлари раҳбарлари, шу соҳа билан шуғулланувчи олим ва мутахассислар билан ушбу талаблар қандай бажарилаётгани хусусида суҳбатлашиб, туркум мақолалар тайёрлади. Қуйида республика пахтачилик илмий-тадқиқот институти бош директорининг ўринбосари Қ. МИРЗАЖОНОВ ҳамда республика тупроқшунослик ва агрокимё институти директори И. ТУРОБОВнинг ушбу соҳага оид фикр-мулоҳазалари билан танишасиз:

БОНИТЕТ ВА КАДАСТР

ЁКИ ҲАР КИМ ЭККАНИНИ ЎРАДИ, ДЕЙМИЗ-У, АММО...

деҳқонларнинг меҳнатига ернинг табиий унумдорлигига қараб ҳақ тўланмаса, адолат тарозисининг посонгиси бузилади

ТУПРОҚ ДЕБ АТАЛМИШ... НОЗИК ПАРДА

— Табиат ато этган ер юзининг энг нозик, энг юпқа бир мўъжизаси борки, уни тупроқ деб атайдилар. Ҳосил берадиган бу парда ҳаммаси бўлиб 20 см.дан 150 см. гача бўлган қатламдан иборат. Агар илмий асосланган деҳқончилик йўли билан оқилона иш олиб борилса, бу нозик пардага зарар етказмай, истаган ҳосилни олиш мумкин. Акс ҳолда деҳқончиликни барбод қилиш ҳеч гап эмас. Ҳаётда бўлган ва бўлаётган ҳодисалар бу фикримизнинг исботидир. Ҳамма мамлакатларда, шунингдек, Ўзбекистонда ҳам ерларнинг иккиламчи турланиши, шамол, сув эрозиялари, оғир тракторлар юравергандидан зичлашиб кетганлигини бунга мисол қилиб кўрсатиш мумкин.

Республикамизда 1,5 млн. гектар ер шамол эрозиясидан ўрта ва кучли, 660 минг гектардан кўпроқ ер ирригация эрозиясидан, 40 минг гектар ер жар эрозиясидан зарар кўради. Бундай ерларда ғўза ҳосилдорлиги 5-7 центнер камайган. Тупроқнинг энг ҳосилдор қисми кучли шамоллар таъсирида супурилади, сувдан эса ювилади. Натижада экинлар қайта экилиб, ошиқча уруғ, ёнилғимойлаш ашёлари, ўғит ва дорилар, одам кучи сарф бўлади, эрозиядан атроф-муҳит ифлосланади. Ерларни шўр босишининг экин ҳосилдорлигига акс таъсири ҳақида гапирмаса ҳам бўлади, чунки буни ҳамма билади. Суғориладиган ерларимизнинг эса 52 фоизи шўрланган бўлиб, кенг кўламда мелиоратив тадбирларни ўтказишни тақозо этади.

НЕЧА МАРТА ЮМШАТГАН МАЪҚУЛ?

Олимларимизнинг аниқлашича, ўсимликнинг, хусусан, ғўза, буғдой, арпанинг яхши ўсиб ривожланиши ва мўл ҳосил тўкиши учун ернинг юмшоқлиги 1,25-1,30 г/куб сантиметр бўлиши керак. Лекин ҳозирги пайтда бу кўрсаткич кўп ерларда 1,40-1,60 г/куб сантиметргача ошиб кетган. Тупроқнинг ҳосил битадиган қатламида зичлик меъёрида бўлишини таъминлаш учун тракторларнинг оғирлигини ва экинга неча марта ишлов бериш лозимлигини қайтадан кўриб чиқишга тўғри келади. Ўзбекистон Республикаси пахтачилик илмий-тадқиқот институтининг айрим тупроқ типларида олиб борган текширувлари чоғида экинни 18-25 см. чуқурликда 12 марта ўрнига 3-4 марта, 14-16 см. чуқурликда юмшатиш фойдалироқ эканлиги аниқланган. Трактор далада кам юрса, тупроқ доначалари ҳам майдаланиб, чангга айланмайди, қотиб кетмайди. Бу жараёнларга оид тадбирлар ишлаб чиқилган, фақат уни амалда кенг қўллаш керак, холос. Президентимиз Хоразм вилоятида сўзлаган нутқида шуларни эътиборга олиб, «Ер шароити ўта ёмон бўлган зоналарни аниқлаш, мазкур зоналардаги хўжаликларга ёрдам бериш тизимини ишлаб чиқишимиз даркор» деган эди. Бу жуда тўғри ва одилона иш бўлур эди.

Юқорида айтганимиздек, тупроқнинг унумдор қатлами ҳар хил жойлашган. Республикамиздаги айрим хўжалик, туман ва вилоятларнинг ерлари нисбатан яхши, табиатан серҳосил, бошқалари эса мелиоратив жиҳатидан унумсиз, қумлоқ, шағалли, шўр ерлар. Бундай ерлар бошқа давлатларда қадим замонлардан бери алоҳида баҳоланиб, шунга яраша солиқ солинган, ҳақ тўланган. Масалан, Хитойда ерлар сифатини ёзиб борувчи «Эмфанчжи» номли географик ёзувлар бўлиб, у икки минг йилдан бери давом этиб келиб, ҳозир 90.000 томга етган. Бунда тупроқлар учга бўлинган: энг яхши, ўрта ва кам ҳосил берадиган ерлар. Энг яхши ерлардан бир оилага 100, ўртачасидан 200 ва кам ҳосиллигидан 300 Му (1 Му 1500 квадрат метрга тенг) ер ажратиб берилган.

«БАНЖАР» ВА «ПАЛАЖ»

Тупроқнинг унумдор ёки унумсизлиги қадимдан одамларни қизиқтириб келган. Ерга эътибор Аврангзеб (Ҳиндистон) томонидан ҳам ривожлантирилган. У Бобурдан кейин давлатни бошқарар экан, ҳосилдорлиги ёмонлашган ерларга дам бериш ҳақида буйруқ чиқарган. Унда партов ерларда деҳқончилик қилганларга солиқ солмасликни, вақтинчалик экин экмасликни қаттиқ назоратга олишни буюрган. Унинг ишини давом эттирган Акбар шоҳ Ҳиндистон ерларини учга бўлади: «Палаж» — энг яхши», «Чарчар» — 1-3 йил қора шудгор ҳолида турадиган ва «Банжар» — 5-6 йил партовга ташлаб қўйиладиган ерлар. «Палаж» ерлардан олинган ҳосилнинг учдан бир қисми солиқ сифатида олинган, лекин иккинчи ва учинчи тур ерлардан солиқ олинмаган. Шу ўринда юртбошимизнинг яна бир ҳақ гапини қайтариш жоиз: «Деҳқончиликда эскилик сарқити (СССР даври) сифатида, ҳозиргача мавжуд бўлган «тенглик» ижтимоий ва иқтисодий адолат тамойилларини қўпол равишда бузишдан бошқа ҳеч нарса эмас. Эндиликда бунга чек қўйиш керак. Ана шунда деҳқонларнинг моддий манфаатдорлиги, ислоҳотларнинг мазмун-моҳияти ошади».

Кези келганда яна бир тарихий воқеани эслатиш ўринлидир. XIX асрнинг иккинчи ярмида Россия подшоси ҳамма губернияларга бир хил солиқ солади. Бундан норози бўлган бир гуруҳ губернаторлар подшога норозилик хати юборишади. Бундан ҳайратланган подшо ўша пайтдаги олимларни тўплаб (Часловский, Веселовский, Докучаев, Менделеев, Тимирязев ва бошқалар) губернияларга бориб ҳол-аҳволни билиб келишга юборади. Олимлар жойлардаги аҳволни ўрганиб чиқиб, кейин бир губерния подзол, яъни унумдорлиги жуда паст бўлган тупроқларда жойлашганлиги, буғдой, жавдар ҳосили 10-12 центнердан ошмаслиги, бошқа губерния ерлари эса қоратупроқли бўлиб, 40-45 центнер дон олинаётганлигини подшога хабар қилишади.

Подшолик шу маълумотлар асосида солиқ соладиган бўлади. Шундан кейин юртда осойишталик ҳукм суради. Ҳукмдор эса олимларни яна тўплаб, камҳосил ерларнинг унумдорлигини ошириш тўғрисидаги илмий ишларни давом эттиришни буюради. Натижада Д. Менделеев Россиянинг турли губернияларида ўғит бўйича географик тажрибалар ўтказиш гуруҳини тузади. В. Докучаев тупроқлар хусусиятини ўз гуруҳи билан ўрганади, уларнинг унумдорлигини баҳолайди (бонитировка), тупроқ харҳиталарини тузади, К. Тимирязев ўсимликлар физиологияси билан шуғулланади.

УЧГА БЎЛИНГАН ТУПРОҚ

Бу мисолни келтиришдан мақсад Ўзбекистонда ҳам минтақалар бўйича тупроқнинг ҳолати ва унумдорлик даражасини тезроқ аниқлаш зарурлигини таъкидлашдир. Республика ҳудудлари тупроғини учга бўлиш мумкин: саҳро, тоғолди ва тоғ зоналари. Саҳро зонасидаги тупроқлар турли даражада шўрланган, қум-тупроқ, шамол эрозиясига мойил. Бундай ерларда (Масалан, Марказий Фарғона ёки Бухоро вилоятидаги ерлар) экин майдонларини шудгорлаш, пол олиш, бир неча марта шўр ювиш, полни текислаш, ерни ағдармай ҳайдаш, зовур-коллекторларни тозалаб, кейин экин экиш лозим. Тоғолди зонасидаги ерларни эса кузда ўғит бериб, шудгор қилиб қўйса бас. Қумли, шағалли ерларда аҳвол яна бошқача. Ўз-ўзидан маълумки, гектаридан олинадиган ҳосилнинг таннархи ҳам ҳар хил бўлади.

Президентимиз ўртага қўйган масала моҳияти жиҳатидан жуда муҳим бўлиб, бу соҳадаги ишлар қанчалик тез ниҳоясига етказилса, қишлоқ хўжалигида олиб борилаётган туб ислоҳотлар шунчалик жадаллашади ва деҳқонлар ўз меҳнатларининг пировард натижасидан амалда моддий манфаатдор бўладилар.

Суҳбатни А. ЙЎЛДОШЕВ ёзиб олди.

Мирзачўл туман марказий шифохонаси қошида оналик ва болаликни ҳимоя қилиш бўлимини ташкил қилишда бош шифокор Р. Тожиддинованинг ҳиссаси катта.

Ш. ИБРОҲИМОВ олган сурат.

МУЛК ЭГАСИНИ ТОПДИ

Навоий вилояти Хатирчи туманидаги «Зарафшон» жамоа хўжалиги ёпиқ турдаги ҳиссадорлик жамиятига айлантирилди.

Бўлиб ўтган таъсис йиғилишида жамият аъзоларига гувоҳномалар топширилди. Навоий туманидаги «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги аъзолари ҳам ана шу йўлни танлади.

(ЎзА).

РЕСПУБЛИКА ПУЛ-КРЕДИТ СИЁСАТИ КОМИССИЯСИДА

Республикамизда доимий фаолият кўрсатувчи айирбошлаш шохобчалари тармоғи вужудга келтирилган. Мазкур шохобчалар уларнинг узлуксиз ишлашига имкон берадиган даражада пул маблағлари билан таъминланмоқда.

Бироқ айрим валюта айирбошлаш шохобчаларида валюта-айирбошлаш операцияларини амалга ошириш қоидаларининг жиддий равишда бузилишига йўл қўйилган. Аниқланган камчилик ва суиистеъмолликлар оммавий ахборот воситаларида кенг ёритиб борилмоқда.

Шу муносабат билан валюта-айирбошлаш операцияларини амалга ошириш учун марказлаштирилган тартибда эркин муомаладаги валюта ресурслари билан таъминланадиган ваколатли банклар сонини 12 тадан 2 тага қисқартириш мақсадга мувофиқ деб топилди. Эндиликда бундай ваколат фақат Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки ва «Ўзсаноатқурилишбанк»ига берилган. Юқорида кўрсатиб ўтилган нақд ҳолдаги қўшимча валюта маблағларини олувчи айирбошлаш шохобчалари сони тегишли равишда 95 тадан 39 тага қисқартирилади, шундан 23 айирбошлаш шохобчаси Тошкент шаҳрида жойлашган.

Шу билан бирга айирбошлаш шохобчалари орқали сотиш учун ажратиладиган давлат валюта ресурслари ҳажми олдинги даражада сақланиб қолади. Қолган айирбошлаш шохобчалари ўз ваколатли банкларининг валюта ресурлари доирасида ишлайдилар.

Мазкур чоралар валюта-айирбошлаш операциялари устидан назоратни кучайтириш мақсадида амалга оширилмоқда. Марказий банк, ваколатли банклар ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари томонидан мазкур масалада зарур тартибни ўрнатиш бўйича тегишли ишлар амалга оширилмоқда.

Тошкент шаҳрида ва ҳудудларда жойлашган ҳамда марказлаштирилган тартибда эркин муомаладаги валюта билан таъминланадиган айирбошлаш шохобчаларининг манзиллари илова қилинади.

Тошкент шаҳридаги марказлаштирилган тартибда маблағ билан таъминланадиган айирбошлаш пунктларининг ЖОЙЛАШИШИ

Т/р	Рўйхатга олиш номери	Банк муассасасининг номи	Манзили: Туманлар	Манзили
		ЎЗСАНОАТҚУРИЛИШБАНК		
1	0531	Собир Раҳимов бўлими	Собир Раҳимов	А. Бобожонов к., 100
2	0524	Акмал Икрамов бўлими	Акмал Икрамов	Фарҳод к., 12 а
3	0505	Чилонзор бўлими	Чилонзор	Бульварная -Ц к.
4	0513	Сирғали бўлими	Сирғали	Проектная Г-38 к.
5	0515	Сирғали бўлими	Сирғали	почта бўлимида
6	0501	Ҳамза бўлими	Ҳамза	Гогол Ц-16
7	0523	Юнусобод бўлими	Юнусобод	Амир Темур к. 89
8	0520	Миробод бўлими	Миробод	Туркистон к. 10
9	0502	Яккасарой бўлими	Яккасарой	У. Носир к. 61
10	0539	Қатортол бўлими	Чилонзор	Қатортол к. 30
11	0506	Авиасозлар бўлими	Ҳамза	М. Ҳасанова к. 5
12	0517	Ракат бўлими	Яккасарой	Горбунова к. 2а
13	0566	Шахристон бўлими	Юнусобод	Чинобод к. 49
14	0509	Нодирабегим бўлими	Шайхонтоҳур	Ц-14, 19-уй
15	0575	Меҳнат бўлими	Мирзо Улуғбек	Пушкин к. 5
16	00	Мирзо-Улуғбек бўлими	Мирзо Улуғбек	Истиқлол к. 25
17	0571	Мирзо Улуғбек бўлими	Мирзо Улуғбек	Доғистон к. 56
18	00	Тошкент вилоят бўлими	Шайхонтоҳур	Абай к.
19	00	Бектемир бўлими	Бектемир	Бойқаро к. 4а
		ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ МИЛЛИЙ БАНКИ		
20	0201	Марказий Оператив бошқарма	Миробод	Гогол к. 95
21	0231	Тошкент шаҳар бўлими	Миробод	Шевченко к. 29
22	0259	«Сарвар-савдо» дўкони	А. Икромов	Зиё Саид к. 187
23	0254	«Раис Ханум» хус. к	С. Раҳимов	Қора-қамиш мав. 1/4 25-уй

Бевосита ваколатли банклар муассасаларида фаолият юритувчи, марказлаштирилган тартибда маблағ билан таъминланадиган айирбошлаш пунктларининг ЖОЙЛАШИШИ

Тартиб рақами	Рўйхатга олиш номери	Банк муассасасининг номи	Манзили: Шаҳар	Манзили
		ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ МИЛЛИЙ БАНКИ		
1	0201	Қорақалпоқ рес. бошқармаси	Нукус шаҳри	Дўстназаров к.24
2	0201	Андижон вил. бошқармаси	Андижон шаҳри	Навоий шоҳ к. 39
3	0201	Бухоро вил. бошқармаси	Бухоро шаҳри	Муҳаммад Иқбол к. 3
4	0401	Жиззах вил. бошқармаси	Жиззах шаҳри	Ш. Рашидов к. 57
5	0201	Қашқадарё вил. бошқармаси	Қарши шаҳри	Ўзбекистон к. 219
6	0502	Навоий вил. бошқармаси	Навоий шаҳри	Халқлар Дўстлиги шоҳ кўчаси
7	0208	Наманган вил. бошқармаси	Наманган шаҳри	Намангоний к. 10
8	0201	Самарқанд вил. бошқармаси	Самарқанд шаҳри	Фирдавсий к. 7
9	0201	Сурхондарё вил. бошқармаси	Термез шаҳри	Ал. Термизий к. 1
10	0501	Сирдарё вил. бошқармаси	Гулистон шаҳри	Ал-Хоразмий к. 24
11	0201	Фарғона вил. бошқармаси	Фарғона шаҳри	Ал-Фарғоний к. 69
12	0201	Хоразм вил. бошқармаси	Урганч шаҳри	Фаёзова к. 1
		ЎЗСАНОАТҚУРИЛИШБАНК		
13	0402	Навоий вилоят бўлими	Навоий шаҳри	Халқлар Дўстлиги к.
14	0403	Чирчиқ бўлими	Чирчиқ шаҳри	Межканальная к. 1

• *«Халқ сўзи»га келган мактублардан*

СОВУҚҚОНЛИК ТОКАЙГАЧА?

Бухоро вилоятида кўзи ожизларга хизмат кўрсатувчи маданий-маърифий муассасалар бармоқ билан санарли.

Ҳаммаси бўлиб вилоят бўйича тўртта кутубхона, учта даъватхона бор. Улар малакали мутахассислар билан таъминланган. Аммо бу маданий-маърифий муассасаларнинг бир меъёрда ишлашлари учун қатор қийинчилик ва муаммолар мавжуд.

Биринчидан, кўзи ожизлар учун махсус адабиётларни сотиб олишга кўп йиллардан бери тегишли ташкилотлар маблағ ажратмай қўйишган. Шу туфайли кутубхоналарда янги адабиётлар йўқ ҳисоби. Иккинчидан, маданий-маърифий муассасаларнинг барчаси мослаштирилган биноларда жойлашмаган. Учинчидан, ҳамма бинолар тор ва таъмир талаб — ниҳоятда ночор. Масалан, Бухоро шаҳар Файзулла Хўжаев тумани маданият бўлимига қарашли кўзи ожизларнинг Абу Абдулла Рудакий номидаги даъватхонаси эски масжидда жойлашган. У ниҳоятда хароб ҳолатда. Унинг кўргазмалар залига эса киши киришга қўрқади. Чунки у ер тор, қоронғу бўлиб, ҳеч бир шарт-шароитга эга эмас, аксинча, том шувоқлари кўчиб тушиш арафасида. Бу етмагандай, қиш кунлари иситилмайди ҳам.

Кўзи ожизларнинг Бухоро шаҳридаги махсус кутубхонаси учун эса эски мадрасининг ташландиқ, таъмирталаб биноси ажратиб берилган. Бу бинода ишлаш учун ҳеч қандай шароит йўқ. Шу боис улар ўз фаолиятларини тўрт қаватли турар-жой биносининг биринчи қаватидаги уч хонали уйда давом эттиришмоқда. Ғшофиркон маданият уйи ва кутубхонаси эса битта ном билан юритилиб, уларга ҳам ўзлари ишлаб турган жой ниҳоятда торлик қилади. Ғиждувон шаҳар кўзи ожизлар маданият уйи ҳам турар-жой биносида жойлашган. Қатор йиллардан буён кўзи ожизларнинг Бухоро шаҳар даъватхонаси ва Вобкент тумани кутубхонаси тегишли ташкилот мутасаддиларининг айби билан ҳеч бир матбуот нашрларига обуна бўлмай қўйган. Шуни алоҳида таъкидлашимиз лозимки, вилоятдаги кўзи ожизлар жамиятининг барча маданий-маърифий муассасалари Бухоро вилояти ҳокимлиги маданият ишлари бошқармасига қарашли. Аммо бу мутасадди ташкилотлар негадир маданият ўчоқларига нисбатан ўта эътиборсизлик ва ўгай кўз билан қараб келишмоқда. Ҳолбуки, улар бу соҳадаги барча қийинчиликлар ва ечимини кутаётган муаммолардан хабардорлар. Бу муаммоларни бартараф қилишни сўраб, тегишли ташкилотларга, ҳатто ҳокимликларга ҳам ёзма равишда мурожаат қилганмиз. Илтимосларимиз эса қоғозларда қолиб кетаяпти. Муаммолар эса камайиш ўрнига кўпайиб бормоқда. Ваҳоланки, кўзи ожизларнинг вилоят миқёсидаги махсус кутубхонасига асос солиш тўғрисидаги таклифлар ҳар йили ўртага қўйилади. Аммо бунга ҳеч ким эътибор бермайди.

Бу орада республикамизнинг бир қанча вилоятларида шундай кутубхоналар бунёд этилиб, улар чиникамига услубият марказларига айлантириб юборилди. Уларнинг моддий-техника базаси ҳам мустаҳкамланди. Узоққа бормай, Қашқадарё вилояти кўзи ожизлар махсус кутубхонаси ишини мисол қилиб олайлик. Уларнинг бинолари ҳам дуруст, ходимлари ҳам етарли. Моддий-техника базаси эса мустаҳкам. Самарқандда ҳам худди шу манзарани кўришимиз мумкин. Бу ерда эса эътиборсизлик, совуққонлик... Вилоят ҳокимлиги маданият ишлари бошқармасининг бошлиғи Моҳира Фармонованинг ўз ишига, айниқса, иш юзасидан мурожаат қилувчиларга ўта лоқайдлиги туфайли кўпгина муаммолар ўз ечимини топмасдан қолиб кетаётир. Унинг ўзи ҳам, қўл остидаги ходимлари ҳам кўзи ожизлар жамиятидаги ҳақиқий аҳвол ва нохуш манзара билан мутлақо таниш эмас. Шуни айтсалар керакда, «Қорни оч билан қорни тўқнинг нима иши бор» деб.

Акбар ҲАЙДАРОВ,
Ўзбекистон кўзи ожизлар жамияти Бухоро вилояти бошқаруви кенгаши раисининг ўринбосари.

• «Оқ олтин-96»

ПАХТАКОРГА ҲЕЧ ҚАЧОН ОСОН БЎЛГАН ЭМАС

Об-ҳаво инжиқликлари деҳқон иродасини синовдан ўтказаяпти. Айрим вилоятларда кунлик пахта тайёрлаш суръати кўнгилдагидек эмас. Натижада, уларнинг мавсумга пухта тайёргарлик кўрмаганликлари аён бўлди.

Яқинда мамлакатимиз Президенти Сурхондарё вилоятида бўлганида эртапишар навлар яратиш ва ҳосилни тез, ёғин-сочинга қолдирмай, сифатли қилиб йиғиштириб олиш йўлларини излаб топиш даркорлигини алоҳида таъкидлади.

Қишлоқ хўжалик мутахассислари, пахтакорлар юртбошимизнинг ана шу маслаҳатларидан ўзларига тегишли хулоса чиқариб олишлари лозим.

ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1996 ЙИЛ 11 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ (ФОИЗ ҲИОСБИДА)

Вилоятлар	Бир кунда	Мавсум бошидан буён
Андижон	1,29	83,44
Сурхондарё	1,18	71,41
Хоразм	1,51	70,00
Бухоро	1,11	69,76
Қашқадарё	1,64	64,49
Навоий	1,28	63,66
Самарқанд	1,46	62,84
Фарғона	1,01	61,61
Наманган	1,41	58,48
Тошкент	2,25	51,05
Қорақалпоғистон Республикаси	0,96	42,22
Сирдарё	1,84	34,67
Жиззах	1,57	31,61
Республика бўйича	**1,41**	**59,53**
1995 йилда	1,36	80,23

Меҳнатобод туманидаги «Ҳамза» ширкатлар уюшмаси пахтакорлари терим суръатини кун сайин оширишаяпти.

СУРАТДА: (чапдан) механизатор Ҳ. Жўрабеков, уюшма раиси П. Соибназаров , 1-ширкат раҳбари А. Аъзамов.

А. ТЎРАЕВ олган сурат.

БЕЛГА ЭТАКНИ БОҒЛАБ

«Маҳалланинг қўлидан келмайдиган иш йўқ». Юртбошимиз айтган ана шу сўзларнинг нечоғлиқ ҳақ эканлигини қўрғонтепаликлар амалда исботламоқдалар.

Андижон вилоятининг шимолий қисми ҳисобланган Қўрғонтепа тумани пахтазорларида бугун белига этак боғлаган ёшялангларни, ҳимматли ҳашарчиларни, кексаликка сўз бермаган отахон ва онахонларни учратиш мумкин.

Улар даладаги ҳосилни йиғиштириб олишда маҳалла-маҳалла бўлиб пахтакорларга астойдил ёрдам бермоқдалар. Туманда 97 та маҳалла мавжуд. Бу ерда истиқомат қилувчилар ҳар йили мавсум охирлаганда бармоқ тишлаб қолаверар эдилар. Четдан келган ҳашарчилар уларнинг кўз ўнгида пахтани териб бериш ҳисобига 40 миллион сўмдан ортиқ пулни олиб кетишарди. Бунинг устига уларнинг ётиб туришлари учун жой ҳозирлаш, иссиқ-совуғидан мунтазам хабардор бўлиб туриш, йўқлаб келувчиларни кутиб олиб, кузатиб қўйиш каби қанчадан-қанча дахмазаси бор эди.

— Ҳар қанча пахта бўлса ўзимиз терамиз, — мавсум бошиданоқ ташаббус билан чиқишди тумандаги барча маҳалла аҳли. — Меҳнатни ака-укаларимиз, сингилларимиз қилишса-ю, теримига бошқалар қарашишса.

Туман раҳбарлари уларнинг саъй-ҳаракатларини қўллаб-қувватлади:

— Килограммига икки сўмдан нақд пул оласизлар. Бунинг устига маҳаллалар ўртасида ғолиб чиққанларга бир бош новвос, кейингисига гилам сингари қимматбаҳо мукофотлар ҳам бор.

Ана шу рағбат қирқ минг нафардан зиёд қўрғонтепаликларни пахтазорга отлантирди. Ёппасига сафарбарликни кўрган шаҳардаги 17 маҳалла аҳли ҳам ўз ўринларини пахтазорда деб билдилар. Тошқўрғон, Абдураҳмон Жомий, Шаҳрихонсой, Гулистон маҳаллаларида яшовчиларнинг астойдил меҳнатлари туфайли хирмонлар юксалаяпти. Кунига 115—120 тоннадан пахта териб олинмоқда.

«Савай» деҳқончилик саноат уюшмаси 3-жамоасининг бригада бошлиғи Қодиржон Исмоилов шундай дейди:

— Давлатга 261 тонна пахта сотиб, йиллик режани барвақт уддаладик. Бу ютуқда кунига 120—150 килограммдан пахта тераётган Маҳбуба Иброҳимова, Баҳодир Эргашев, Хайрулло Қурбонов, Ойимхон Маллабоева сингари ҳамқишлоқларимизнинг ҳиссалари катта бўлди. Маҳалладошларга раҳмат.

— Маҳаллада гап кўп, — дея суҳбатга қўшилди яқинда «Дўстлик» ордени билан тақдирланган Шаҳрихонсой маҳалласи фуқаролар йиғини раиси Ҳабибулло Сотволдиев. — Даладагиларни кўриб хурсанд бўласан киши. Ҳозир пахтакор билан ҳашарга чиққан кишиларни бир-биридан ажратиш қийин.

20 минг гектар майдонда ҳосил етиштирган қўрғонтепаликлар ўз маҳалладошлари кўмагига таянган ҳолда хирмонларини юксалтирмоқдалар.

О. ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

КЎМАККА МУҲТОЖ ҲАШАРЧИЛАР

Зарбдор тумани (Жиззах вилояти) прокуратураси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Пахта йиғим-теримини ташкилий ўтказиш тўғрисида»ги қарорига асосан, туман хўжаликларида пахта йиғим-теримида қатнашаётган ҳашарчиларга тегишли маиший шароитларнинг яратилиши, қарор талабларига биноан уларга иш ҳақларининг ўз вақтида тарқатилиши юзасидан текшириш ўтказди ва кўпгина камчиликлар борлиги аниқланди.

Масалан, «Андижон» хўжалигининг 10, 11, 13-ширкатларида бахмаллик ҳашарчилар меҳнат қилишмоқда. Шийпонларнинг томи таъмирланмаганлиги туфайли томчи ўтиб кетган. Электр тармоғи йўқ, шийпонлар чироқ билан таъминланмаган. Озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб беришда узилишларга йўл қўйилмоқда. Шийпонларнинг кўпчилиги эшик ва деразасиз. Мавжудларига ойналар қўйилмаган. Бундан ташқари яшаш хоналари зах.

«Тараққий» хўжалигида ҳашарчилар янада оғирроқ шароитда. Ётоқхоналарда кроватлар йўқ. Одамлар бетон полга қамиш тўшаб ухлашади. Озиқ-овқат таъминотидаги камчиликлардан ташқари ичимлик суви танқислиги ҳам сезилмоқда. Ошхоналарда челак, термос каби оддий жиҳозлар ҳам етарли эмас. Шийпонлар дезинфекция қилинмаган.

«Суғдиёна» хўжалигидаги ҳашарчилар ҳам худди юқорида таъкидланган шароитда яшашмоқда. Ҳатто улар биринчи тиббий хизмат билан ҳам таъминланмаган.

Ш. НАМОЗОВ,
туман прокурори.

TV ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР TV

ДУШАНБА, 14

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 8.00-- 8.30 «Ҳафтанома».

*

8.30 «Кўнгил тароналари». 9.00 «Нафосат шайдолари». Кинодастур. 9.30 «Дўстлик риштаси». 10.00 Янгиликлар. 10.05 «Эртаклар -- яхшиликка етаклар». 10.35 «Жараён». Публицистик кўрсатув. 11.05 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Буюк Ипак йўли. Нурота», «Қуёш шаҳри». 11.35 Ўзбекистон телерадиокомпанияси эстрада-симфоник оркестрининг концерти. 12.00 «Ҳуқуқ сабоқлари». 12.25 «Буланка» меҳмонхонаси». Бадиий фильм. 14.00 -- 14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Эркатой». 18.25 «Менда фикр бор». 18.50 «2000-йилдан сўнг». Телесериал. 19.10 Биржа ва банк хабарлари. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Темурнома». 20.15 Оқшом эртаклари. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Буюк келажак сари». 21.20 «Чаманнорингдан». Концерт. 21.45 «Вақт». 22.00 «Морена Клара». Телесериал. 22.45 «Мозийдан садо». 23.05 «Фақат қизлар учун». 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 00.40 Тунги тароналар. 00.05 -- 00.15 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.35 «Палитра». 19.05 «Услуб». Мода янгиликлари. 19.20 «Клип-антракт». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Камертон». 20.10 «Автосалон». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Мак ва Матли». 21.30 «Курьер». 21.50 «Прайм-тайм». Телевидение ҳаётидан. 22.00 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.40 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 23.30--00.10 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Самарқанд». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси 18.10 -- 20.35

*

20.35 «Адиба Шарипова чалади». Телефильм.

*

Россия давлат телевидениеси 21.00 -- 21.30

*

21.30 Эълонлар. 21.35 «Янги қурбон». Телесериал. 22.25 -- 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 -- 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 Кўрсатувлар анонси. 18.50 «Мультkarусель». 19.05 Эълонлар. 19.10 Болалар учун кўрсатув. 19.35 «Чироқ». 19.45 «Дайди тўтининг сайри». Мультфильм. 19.55 «Жаҳон». Халқаро шарҳ. 20.15 Эълонлар. 20.20 «М»-хабар. 20.30 Авторейд. 20.40 «Шлягер». 20.50 «Кимга -- қанақа». 21.35 Тунги сеанс. «Садоқат» (Ҳиндистон). 1-серия. 22.55 «Аёл». 23.25 «Спорт-тайм». 23.55 -- 00.05 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 15

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 8.00-- 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи. 8.35 «Менда фикр бор». 9.00 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Нонинг бутун бўлсин, элим». 9.20 Биржа ва банк хабарлари. 9.35 Болалар учун. «Оқ руҳ». 10.00 Янгиликлар. 10.05 «Замин фидойилари». Телеочерк.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Тасвирий санъат. 11.00 Инглиз тили. 11.30 «Бола бошидан...» Мактабгача тарбия масалалари.

*

12.05 «Камондаги қалб». Мусиқий дастур. 12.35 «Йўқолган гувоҳ». Бадиий фильм. 14.00--14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Табиатшунослар клуби». 18.30 «Ал-Бишрининг орзу-армонлари». Телесериал. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Темурнома». 20.15 Оқшом эртаклари. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Буюк келажак сари». 21.20 «Оҳанглардан таралган меҳр». 21.40 «Альманах-ТВ». 22.20 «Дурдона». 22.35 «Замон». 22.45 «Спорт, спорт, спорт». 23.05 «Мусиқий саёҳат». 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.55 Тунги тароналар. 00.15 -- 00.25 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.25 «Олтин кент». 18.35 «Тропиканка сири». Телесериал. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Постфактум». 20.05 «Нафис мажлислар». Хотин-қизлар учун кўрсатув. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «АРТ-журнал». 21.15 «Дойче Вейле» тақдим этади. 21.30 Оҳанглар ва Эълонлар. 21.10 «Кинонигоҳ». 23.50 --00.20 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Винни-пух». Мультфильм.

*

Россия жамоат телевидениеси

6.30 -- 8.00 «Телетонг».

***

18.10 -- 20.35

*

20.35 «Эсдалик учун дастхат».

*

Россия давлат телевидениеси 21.00 -- 21.30

*

21.30 Эълонлар. 21.35 «Янги қурбон». Телесериал. 22.25 -- 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 -- 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультkaрусель». 19.00 Эълонлар. 19.05 «Сен ҳақингда ва сен учун». Болалар учун ахборотдам олиш кўрсатуви. 19.20 Шифокор билан мулоқот. 19.50 «Дипкурьер». 20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 20.55 «Солиқлар ҳақида сабоқлар». 21.10 Эълонлар. 21.15 «16 вилоят». Немис тилида шарҳ. Ўзбекистонда Германия маданияти кунларига бағишланган кўрсатув. 21.40 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 22.10 «Коллаж». 22.35 Эълонлар. 22.40 «Кўркам сакура». 23.10 «Жилет-спорт». 23.40 «Доктор Жулия ва миссис Хайдо». Телесериал. 00.05 -- 00.15 «Хайрли тун!»

ЧОРШАНБА, 16

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 8.00-- 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Мусиқий саёҳат». 8.45 «Альманах-ТВ». 9.25 «Аёл бахти». Кинокўрсатув. 10.00 Янгиликлар. 10.05 «Юксалиш». Публицистик кўрсатув.

Ўқув машғулотлари:

10.30 Янги алифбони ўрганамиз. 11.00 «Алифбо сабоқлари». 11.30 Чанг тароналари. 12.05 «Хазинамиз таянчи». 12.40 «Ажойиб хаёлпараст». Бадиий фильм. 14.00--14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Чамандаги гулларимиз». 18.25 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадир...» 18.30 «Замон билан ҳамнафас». 18.45 «Зилол». Фольклор-этнографик ансамблларнинг телефестивали. 19.05 «Сайёрамиз садоси». Публицистик кўрсатув. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Темурнома». 20.15 Оқшом эртаклари. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Буюк келажак сари». 21.20 «Оҳанглар оғушида». 21.25 «Талқин. XX аср». 21.50 «Морена Клара». Телесериал. 22.35 «15 дақиқа спорт ҳақида». 22.50 «Автоолам». 23.05 «Рангин дунё». 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Пахтакор» -- «МҲСК». 00.40 Тунги тароналар. 00.50--01.00 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.25 «Уйинчоқлар дунёси». 18.35 «Табиат дунёси». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Дунё бўйлаб...» 20.10 «Компьютер-Осиё». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Дриблинг». 21.25 «Дойче Вейле» тақдим этади. 21.55 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.35 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 23.25 -- 00.25 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Қушлар кузи». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси

6.30 -- 8.00 «Телетонг».

***

18.10 -- 20.35

*

20.35 «Бал рақси санъати».

*

Россия давлат телевидениеси 21.00 -- 21.30

*

21.30 Эълонлар. 21.35 «Янги қурбон». Телесериал. 22.25 -- 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 -- 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Ўзбекистон муштарак». 18.50 «Мультkaрусель». 19.05 Эълонлар. 19.10 «ТВ IV канали эксклюзиви». 19.40 Қалб тароналари. 20.05 «Маънавият сарчашмалари». 20.35 Эълонлар. 20.40 «Тошкент оқшомида». 21.20 «Марҳабо». 21.50 «Ташрифлар ва таклифлар». 22.20 «Ву ажиб дунё». 22.40 «Бизнен мирас». 23.10 «Тошкентнома». 23.40 «Юлдузлар жилоси». 00.05 Эълонлар. 00.10 -- 00.20 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 17

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 8.00 -- 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи. 8.35 «Буюк келажак сари». 8.55 «Ер сенсиз». Киноконцерт. 9.15 «Аждодларимиз мероси». Публицистик кўрсатув. 9.45 «Икки кучукчанинг саргузашти». Мультфильм. 10.00 Янгиликлар. 10.05 «Эҳтиёт бўл, болажон!». 10.20 Ўзбек тилини ўрганамиз. 10.50 «Зилол» Фольклор-этнографик ансамблларнинг телефестивали. 11.10 «Бошсиз чавандоз». Бадиий фильм. 12.45 «Маърифат» видеоканали. 14.00 -- 14.05 Янгиликлар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Катта танаффус». 18.30 «2000-йилдан сўнг». Телесериал. 18.50 «Аввал иқтисод...» 19.00 Дилнавоз садолар. 19.05 «Ишончга асосланган ҳамкорлик». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Юзма-юз». Мулоқот. 20.15 Оқшом эртаклари. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Буюк келажак сари». 21.15 Дилнавоз садолар. 21.25 «Мутойиба». Пайшанба ҳазиллари. 21.35 «Одобнома». 21.45 Олтин мерос. Ў. Умарбеков. «Қиёмат қарз». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли. Бош ролни Халқ артисти Ш. Бурхонов ижро этган. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Дўстлик» -- «Атласчи». 00.40 Тунги тароналар. 00.50 -- 01.00 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Мультфейерверк». 18.25 «Тропиканка сири». Телесериал. 19.15 «Сизнинг имконият». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам». 20.15 «Дармон». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Видеогид». 21.15 «Бизнес-уик». 21.30 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.10 «Кинонигоҳ». 23.50 -- 00.40 «Спорт қитъаси».

III

17.45 Янгиликлар. 17.50 Эълонлар. 17.55 «Оддий кун». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси

6.30 -- 8.00 «Телетонг».

* * *

18.05 -- 20.35

*

20.35 «Шоҳсупа сари йўл».

*

Россия давлат телевидениеси 21.00 -- 21.30

*

21.30 Эълонлар. 21.35 «Янги қурбон». Телесериал. 22.20 -- 22.25 Янгиликлар.

IV

17.10 -- 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультkaрусель». 19.00 «Саҳий хонадонда». 19.30 Эълонлар. 19.35 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 20.55 «Шаҳрим -- фахрим». 21.25 «02 тўлқинида». 21.40 Эълонлар. 21.45 «Каталог». 22.00 «Эколот-коктейль». 22.30 «Компьютер-ревю». 22.55 Данджири фестивали. «Кўринг -- ишонч ҳосил қилинг». 23.25 Эълонлар. 23.30 «Доктор Жулия ва миссис Хайдо». Телесериал. 23.55 -- 00.05 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 18

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури. 8.00 -- 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Юзма-юз». Мулоқот. 8.45 «Пойтахт концерт залларида». 9.15 «Кўҳна тарих». Кинодастур. 9.45 Футбол шарҳи. 10.00 Янгиликлар. 10.05 «Мўлжал». Публицистик кўрсатув. 10.35 Немис тили. 11.05 «Кичкинтоймиз--гижингтоймиз». 11.25 «Фермер». Тележурнал. 11.55 «Бурилиш». Бадиий фильм. 13.30 «Кичкинтой» устахонаси. 14.00 -- 14.05 Янгиликлар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Янгиликлар. 18.10 «Митти юлдузлар». 18.30 «Синфдош». 18.50 Бизнес ҳафта якунлари. 19.00 «Тақдим». 19.05 «Йигит омон бўлса». 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар 19.55 «Темурнома». 20.15 Оқшом эртаклари. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Буюк келажак сари». 21.20 «Ривоят». 21.30 «Эртага -- шанба». 21.50 «Таниш ва номаълум». 22.10 «Оҳанглар оғушида». 22.20 «Морена Клара». Телесериал. 23.05 «Соғлом авлод учун». 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ахборот». 23.55 Бизнес ҳафта якунлари. 00.05 Тунги тароналар. 00.15 -- 00.25 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Мульти-пульти». 9.20 «Таманно». 9.30 Дилором наволар. 9.40 Мулоҳаза учун мавзу. 10.00 Видео янгиликлари. 10.20 Видео -- «О». 12.00 -- 14.00 «Спорт қитъаси».

* * *

18.00 Янгиликлар. 18.10 Эълонлар. 18.15 «Бор эканда, йўқ экан...» 18.35 Кинохроника. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Компьютер-Осиё». 20.15 «Уйинчоқлар растаси». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Сиздан ишорат». 21.40 «Ракурс». 22.00 «Камолот». 22.20 Хит-парад ва Эълонлар. 23.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 23.50 -- 00.20 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар. 17.55 Эълонлар. 18.00 «Уюрга қайтиш». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси

6.30 -- 8.00 «Телетонг».

* * *

18.15 -- 20.35

*

20.35 «Мусиқа ҳамма учун».

*

Россия давлат телевидениеси 21.00 -- 21.30

*

21.30 Эълонлар. 21.35 «Янги қурбон». Телесериал. 22.30 -- 22.35 Янгиликлар.

IV

17.10 -- 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультkaрусель». 19.00 Қизиқарли воқеалар. 19.25 «Билиб қўйган яхши». 19.50 «Ўтмишсиз келажак йўқ». 20.20 «Юлдузлар жилоси». 21.00 Эълонлар. 21.05 «Кафолат». 21.35 «Мусиқий меҳмонхона». 22.05 Эълонлар. 22.10 «Истеъдодлар ва мухлислар». 22.35 «ТВ IV да «Немис тўлқини». 23.05 Эълонлар. 23.10 Араб эстрадаси. 23.40 -- 23.50 «Хайрли тун!».

ШАНБА, 19

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 8.00 -- 8.25 «Ахборот».

***

8.25 Республика газеталарининг шарҳи. 8.35 «Таранним». Мусиқий дастур. 9.05 «Биринчи қалдирғоч». Бадиий фильм.

«Ёшлик» студияси намойиш этади:

10.20 «Мен ёшликман». 10.50 Ёшлик хабарномаси. 11.00 «Баҳс». 11.20 «Шоҳруҳ» клуби. 11.50 «Аёл борки, олам мунаввар». Публицистик кўрсатув. 12.20 «Яшил чироқ». Телетанлов. 13.05 Эстрада қўшиқлари. 13.35 -- 14.35 «Эл ардоғидаги санъаткор». Ўзбекистон халқ артисти Ф. Раҳматова.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 Болалар учун. «Совға». 18.20 «Олам». 18.35 «Мактуб». 18.50 «Сиз севган қўшиқ». 19.05 «Табаррук қадамжолар». 1-кўрсатув. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Оқшом эртаклари. 20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 20.15 «Оҳанглар оғушида». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар. 21.00 «Буюк келажак сари». 21.20 «Ҳайрат». 21.35 «Азиз сиймолар». Халқ артисти Аббос Бакиров. 21.55 «Оҳанглар оғушида».

«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:

22.05 «Заковат». 22.15 Куй ва тасвир. 22.35 «Имкон чўққилари». 22.40 Туркон Шорай «Маҳбус» фильмида.

II

9.00 «Бор эканда, йўқ экан...». 9.20 Кинохроника. 10.10 «Компьютер-Осиё». 10.30 «Уйинчоқлар растаси». 10.40 «Сиздан ишорат». 11.20 «Ракурс». 11.40 «Камолот». 12.00 Видео -- «О». 13.40 -- 14.40 «Спорт қитъаси».

***

18.00 «Бугуннинг боласи». 18.20 «Жозиба». 18.30 Эълонлар. 18.35 «Норизо ва ношукурлар» туркумидан. Телесериал. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Ахборот» (рус тилида). 19.50 Эълонлар. 19.55 «Дубляж». 20.10 «Жозиба», 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ахборот». 20.55 Эълонлар.

«Шанба оқшоми». Дам олиш дастури:

21.00 «Зиндаги ёхуд муҳаббат». 21.25 «Алмисоқдан қолган дўкон». 21.35 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.15 -- 23.55 Видео -- «О».

III

17.55 Дастурнинг очилиши.

*

Россия жамоат телевидениеси 18.00 -- 21.40

*

21.40 Эълонлар. 21.45 «Мактуб». Бадиий фильм. 1-серия.

*

Россия давлат телевидениеси 22.35 «Вести».

*

23.05 -- 23.15 «Хонатлас». Телефильм.

IV

9.00 «Шанба эртаги». 10.00 Эълонлар. 10.05 «Рақслар қанотида». 10.35 «Комедиантлар». 10.45 «Клип-антракт». 10.50 Эълонлар. 10.55 «Чинсэн». 11.25 Кинонинг олтин асри. «Бўйсунмас маркиза». Бадиий фильм. 12.55 «Олам ва одам». 13.20 «КВН».

* * *

17.10 -- 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультkaрусель». 19.00 «Шанба оқшомида». 19.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм. 20.00 Эълонлар. 20.05 Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.10 «Комедиантлар». 20.20 «Италия вернисажи». Милан. 20.40 Эълонлар. 20.45 «Спектаклдан сўнг». 21.15 «Хит-коллекция». 21.30 «Жилет-спорт». 22.00 «Салом, Франция!». 22.30 Кинонинг олтин асри. «Уч юз спартанликлар». 24.00 Эълонлар. 00.05 «Тақдир». 00.30 -- 00.40 «Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 20

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури. 8.00 -- 8.25 «Ахборот».

***

8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур. 10.00 «Ватанимга хизмат қиламан». 11.00 «Цирк! Цирк! Цирк!» 11.30 «Халқ ижодиёти». 12.00 М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 12-қўй. 12.40 «Қувноқ стартлар». 13.20 «Ташриф». Дам олиш дастури. 13.50 -- 14.50 «Болалигим -- пошшолигим». Видеоканал.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби. 18.00 «Биз сиз билан». 18.20 «Ал-Бишрининг орзу-армонлари». Телесериал. 19.05 «Табаррук қадамжолар». 2-кўрсатув. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Панорама» (рус тилида). 19.55 Эълонлар. 20.00 «Бир ўлка-ки...». 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ҳафтанома». 21.00 Эълонлар. 21.05 «Буюк келажак сари». 21.25 «Илҳом сатрлари». 21.30 «Мусиқа салтанати». 21.50 «Шахс ва баҳс». 22.15 Диққат, премьера: М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 13-қўй. 22.55 Футбол олами. 23.25 Эълонлар. 23.30 «Ҳафтанома». 24.00 Футбол. Ўзбекистон кубоги. Ярим финал. «МҲСК» -- «Пахтакор». 00.45 «Келгуси ҳафтада». 01.00 Тунги тароналар. 01.10 -- 01.20 «Ватан тимсоллари».

II

9.00 «Бугуннинг боласи». 9.20 «Жозиба». 9.30 «Дубляж». 9.45 «Жозиба». 10.00 «Зиндаги ёхуд муҳаббат». 10.25 «Алмисоқдан қолган дўкон». 10.35 Видео -- «О». 12.15 -- 14.00 «Спорт қитъаси».

***

18.00 Бугун ТВ-2 дастурида. 18.05 Эълонлар. 18.10 «Даракчи». 18.20 «Мульти-пульти». 18.40 «Табиат шифохонаси». 18.50 «Таманно». 19.00 Мулоҳаза учун мавзу. 19.20 Дилором наволар. 19.25 Эълонлар. 19.30 «Панорама» (рус тилида). 19.55 Эълонлар. 20.00 Видео янгиликлари. 20.15 Якшанба лавҳаси. 20.20 Бугун кино оқшомида. 20.25 Эълонлар. 20.30 «Ҳафтанома». 21.00 Эълонлар. 21.05 «Мухлис -- ТВ-2». 21.20 «Норизо ва ношукурлар» туркумидан. Телесериал. 22.00 Оҳанглар ва Эълонлар. 22.40 Видео -- «О». 00.20 -- 00.25 Дастур ниҳояси.

III

17.05 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси 17.15 -- 22.00

*

22.00 Эълонлар. 22.05 «Мактуб». Бадиий фильм. 2-серия. 22.55 -- 23.25 «Панорама».

IV

9.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!». 9.30 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида). 9.40 Эълонлар. 9.45 «Эртакларнинг сеҳрли олами». 11.20 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари. 11.50 «Парле ву франсэ?». 12.20 «Жонли сайёра». 12.40 «Очиғини айтганда». Дам олиш дастури. 13.15 «Афсоналар ва ҳақиқат». Ҳужжатли фильм. 13.45 «Биргалашиб куйлаймиз». Мусиқий дам олиш кўрсатуви. 14.35 «Кинопрофи». Жаҳон киноси янгиликлари. 15.05 Киносалон. «Модельяни». 16.45 «Телеташриф». 16.55 «Мусиқий олимп».

*

17.10 -- 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультkaрусель». 19.00 «ТВ IV да етти кун». 19.20 Афсоналар ва ҳақиқат. «Монстр». 3-қисм. 20.15 «ТВ IV да етти кун» (рус тилида). 20.35 «Хонадонингизда осойишталик бўлсин». 21.05 «Кинопрофи». Жаҳон киноси янгиликлари. 21.35 «Иштирок этувчилар». 22.05 Киносалон. «Хизматкор». Бадиий фильм. 24.00 «Сенинг вақтинг». 00.30 -- 00.40 «Хайрли тун!».

Тошкентдаги омбордан сотилади:

** газпайванд аппаратлари (бут ҳолда);
** горелкалар, резаклар, асбоблар;
** баллонлар: кислородли, пропанли;
** ускуналар тўплами.

Ҳақ тўлаш: пул ўтказиш йўли билан ҳамда векселда.

Манзил: метронинг С.Раҳимов бекати "Восток" ИИБ (тел.: 188).
Телефонлар: (3712) 79-36-02, 79-36-04, 72-03-65, 65-94-32, 42-25-39.

Жаноб фермерлар ва хўжалик раҳбарлари!

Дунёда юқори маҳсулдор голланд асл зотли, наслли буқаларини "Ким ошди" савдосида харид қилиш имкониятига эга бўлдингиз!

"Ким ошди" савдоси Олмалиқ тоғ-металлургия комбинатининг ёрдамчи хўжалигида 1996 йил 20 октябрь куни ўтказилади.

(8-371-61) 5-12-44 (Олмалиқ шаҳри),
(8-371-2) 55-59-91 (Тошкент шаҳри).

"Ўзчорванасл" бирлашмаси.

Ўзбекистон телерадиокомпанияси жамоаси иқтисодий-ижтимоий кўрсатувлар дирекцияси режиссёри М. Устабобоевга акаси

Мирсоат УСТАБОБОЕВнинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

UZDUNROBITA cellular

"Ўздунробита" ҚК

Ўзбекистон Республикаси аҳолисининг уяли алоқа хизматига нисбатан ўсиб бораётган талабини тўлароқ қондириш мақсадида

ўз хизмати тарифини мунтазам камайтирмоқда:

тунги вақтда уяли телефондан фойдаланганлик учун имтиёзли тариф жорий этилди

СИЙЛОВ 35 ФОИЗ

Маълумот учун телефон: 30-09-09.

"Ўздунробита" ҚК.

БИР ПИЁЛА ЧОЙ УСТИДА

Ватанимиз мустақилликка эришгандан кейин ўтган беш йилдаги натижаларни сарҳисоб қилиб, мамлакатимизнинг энг кучли уч нафар спортчиси аниқланса, улар қаторида, албатта, номдор шоҳмотчимиз Сайдали Йўлдошев бўлади.

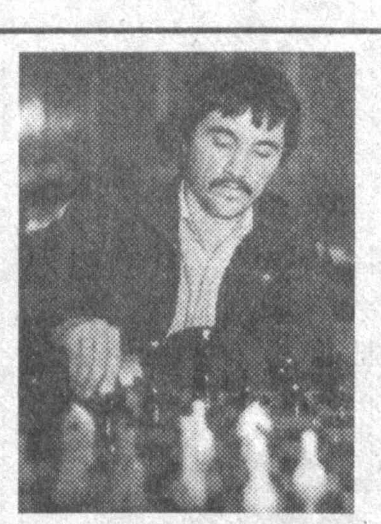

«ВАТАН МАНФААТИ ҲАР НАРСАДАН УЛУҒ»

Ўзбек гроссмейстери Сайдали Йўлдошев билан суҳбат

Сайдали шу даврда ўтказилган барча расмий халқаро мусобақаларда совринли ўринлардан жой олди. Жаҳон шоҳмот Олимпиадасида «кумуш» медаль (1992, Манила) Осиё чемпионатларида «кумуш» (1993, Куала-Лумпур) ва «бронза» (1995, Сингапур) медаллари, жаҳон шахсий чемпионати минтақалараро мусобақасида учинчи ўрин (1995, Тошкент), Осиё шаҳарлари ўртасидаги чемпионатда «олтин» медаль (Дубай, 1996), ниҳоят бир неча кун олдин Ереванда якунланган 32-Жаҳон шоҳмот Олимпиадасида «олтин» медаль билан тақдирланди, халқаро гроссмейстер талабини ортиғи билан бажарди. Маълумот учун айтишимиз лозим: Сайдали Ўзбекистоннинг уч карра чемпионидир (1992, 1993, 1996 йиллар). Яна шуни таъкидлаш жоиз, агар Г. Аъзамовни ҳисобламасак Сайдали биринчи ўзбек гроссмейстеридир.

У бундай улкан муваффақиятларга қандай эришаяпти? Бир сўз билан жавоб берсак, ватанпарвар бўлгани учун... Ереван Олимпиадасида бир жамоа вакиллари борйўғи ярим очко сўраб, Сайдалига мурожаат этишади. Мўмай пул ваъда қилишади. Гап минглаб доллар устида бораётганди. У кескин рад жавобини берди. Ҳолбуки, Сайдали бу вақтда халқаро гроссмейстер талабини бажариб бўлганди, ярим очко эмас тўлиқ очко йўқотганда ҳам шахсий натижасига таъсир кўрсатмасди. Лекин Ватан шарафини муқаддас билган Сайдали бундай қила олмади. У билан суҳбатимиз айнан шу мавзуда бошланди.

— Сайдали, сиз ҳам ошиб-тошиб кетмагансиз, рози бўлсангиз бўлмасмиди?..

— Шундай таклиф бўлгани рост. Уларнинг жамоаси кучли бешликка кириши учун яна ярим очко керак эди. Мендан бўлажак ўйинда дуранг қилишимни сўрашди ва бунинг эвазига маълум миқдорда пул беришларини айтишди. Рад этдим. Улар пул миқдорини икки баравар оширишди. Яна рад этдим. Улар баҳосини айт, дейишди. Мен МАМЛАКАТ ЖАМОАСИ МАНФААТИ ТУРГАН ЖОЙДА ОРТИҚЧА ГАПГА ЎРИН ЙЎҚ. ҲАР БИР ОЧКО УЧУН ТАХТА УЗРА ЖАНГ БЎЛАДИ, дедим. Бу ўйин ҳам шиддатли ўтди ва унда ғалаба қозондим. Биз Олимпиадага Ўзбекистон номидан, яхши ўрин олиш учун боргандик. Барча шоҳмотчилар, жамоадошларим, қолаверса, бутун юртдошларим ўйинимни ғойибона кузатиб турганда ютуқ вазиятни қандай дуранг қилишим мумкин. Бу менга ишонч билан қараганларнинг юзига тупуриш билан баравар-ку.

Сайдали оҳиста гапираяпти. Мен ўзбекона ғурур унинг қалбига, қон-қонига сингиб кетганига яна бир карра ишондим. Ҳаёлимда 1992 йил Манила Олимпиадасидан кейинги суҳбатимиз тикланди. Ушанда: «Ўзингиз яхши биласиз. Олимпиада кунлари барча ватандошларимизнинг нигоҳи сизда бўлди. Сиз халқимиз олдидаги буюк масъулият туйғусини қай даражада ҳис қилдингиз?», дея сўрагандим. У бўлса: «Бир неча марта хориждаги мусобақаларга чиққанман. Лекин ҳеч қачон ўзим билан дўппи олмасдим. Филиппинга эса бир жуфт дўппи олиб бордим. Олимпиада кунлари Манилада дўппи кийиб юрдим. Менинг дўппимга тикилмаган одам қолмади ҳисоб. Айримлари сотинг дейишди, бошқалари бирон ёдгорликка алмаштиришга таклиф қилишди. Мен уларга дўппи сотилмаслигини ва алмаштирилмаслигини тушунтирдим», дея жавоб берганди.

— Халқаро мусобақаларда қатнашувчи мамлакатларнинг байроқлари ўйингоҳга осилган бўлади. Ереванда-чи?..

— Биринчи кун залга кирганимизда байроғимизни изладик, кўринарли жойда экан. Овқатланадиган жойимизга ҳам байроғимиз қўйилганди. Бир кун байроғимиз сал пастга тушиб қолибди. Дастёрлардан уни тўғрилаб қўйишни сўрадик. У «сал пастга тушибди, бунинг аҳамияти йўқ», деди. «Бунинг сизга аҳамияти йўқдир, бизга аҳамияти бор. Бу юртимизнинг байроғи», — дедик.

Сайдали «байроғимиз кўринарли жойда экан», деган иборани ишлатди. Бу гапда ҳикмат мужассам. Юртимизни жон-дилидан севган кишиларгагина Ватанимиз байроғи ҳамиша кўринарли жойда бўлади, кўзига иссиқ кўринади.

— Олимпиада давомида бирон ўйинда ютқазмадингиз. Ҳолбуки, номдор гроссмейстерларга қарши дона сурдингиз. Ўзингизнинг кучингизга ишонч қачон пайдо бўлган?

— Эҳтимол Ўзбекистон чемпионатида ғолиб чиққанимдан кейин. Хабарингиз бор унда халқаро гроссмейстерлар ҳам иштирок этишганди...

Венгриялик Лайош Портишга қарши ўйиндан олдин қалбимда унга ютқазмайман деган ишонч сездим. Ҳатто жамоадошларимга мен бугун ютқазмайман деб айтдим. Бу ўйинда дуранг қилиш ҳам менга шараф эди. Аммо Портиш ўйин давомида кичик хатоликларга йўл қўйди ва мен ютуқ учун ўйнадим. Украиналик Владимир Маланюкка қарши ўйиндан олдин ҳам шундай ҳисларни бошдан кечирдим. Бу ўйин дуранг билан тугади. Каспаров ўйиндан кейин Маланюкка «бундай ютқизиқ вазиятда дуранг таклиф қилишинг инсофдан эмас», деганмиш.

— Ҳақиқатан ҳам ютуқ ҳолатга эга эдингизми?

— Менимча, вазиятлар тенглашганди. Кейин жамоа ўйини ўзига хос хусусиятларга эга. Бир қарорга келишдан олдин жамоадошлар вазиятлари ҳисобга олинади. Ўша вақтда Загребельний юришларни такрорласа, Иванчук билан дуранг қилиши мумкин эди. Сафин Новиковга нисбатан ютуқ вазиятга эришганди. Воқеалар тескари айланишини билганимда Маланюкка қарши охиригача ўйнардим. Умуман украиналикларга 1:3 ҳисобида ютқазишимиз алам қилди, ўша куни омадимиз юришмади.

— Жаҳон чемпиони Гарри Каспаров, айниқса, сизнинг ўйинингизни диққат билан кузатибди. Бунинг сабаби нимада деб ўйлайсиз?

— Умуман жамоамиз ҳақида кўпчилик илиқ фикрлар билдиришди. Чамамда Каспаров бизга ишқибозлик қилди. У Манилада бизга қарши эди. Ҳатто америкаликларга ютқазганимизда, рақибларимизни табриклаганди. Ереванда эса Каспаровнинг бизга хайрихоҳлиги сезилиб турди. Маланюк билан ўйнаётганимда ёнимда кузатиб турган экан.

— Келгуси Олимпиадада терма жамоаларимиз янада юқори ўринларни эгаллашлари учун нималарга эътибор беришлари керак?

— Олимпиадада қатнашиш ҳар қандай шоҳмотчи учун катта бахт. Ундаги муваффақият икки карра қадрлидир. Шу боис Олимпиада тайёргарлигига жиддий ёндошиш, баъзан узоқни кўзлаб иш юритиш даркор. Терма жамоага истеъдодли ёшларни жалб қилиш фойдали. Майли биринчи сафар улар натижа кўрсатмасин, иккинчисида ўз имкониятларини намойиш этишади. Мана ўзимдан мисол, Манилада қандай ўйнагандим. Ўшанда тўплаган тажрибаларим Ереванда қўл келди. Яна жамоага бир-икки соатда ютқазадиган, дуранг қиладиганларни эмас, охирги имкониятигача курашадиганларни таклиф этиш мақсадга мувофиқдир. Мамлакатимизда ёш, истеъдодли «жангчи» шоҳмотчилар кўплаб топилади.

— Энди халқаро гроссмейстерсиз. Шундай унвонли шоҳмотчиларимиз кўпинча мамлакат чемпионатида қатнашишмаяпти. Сизчи?

— Ўзбекистон чемпионати мамлакатимизнинг энг нуфузли, йилда бир марта бўладиган мусобақасидир. Унда қатнашмаслик ўзга мамлакатда яшаётган кишининг ишидай гап. Мен бундан кейин ҳам мамлакат чемпионатларида қатнашаман. Агар келгуси йил Загребельний ва Салтаев ҳам қатнашса, чемпионатда бошқа шоҳмотчиларимиз гроссмейстер талабини бажарса бўлади. Бу ёшларимиз учун яхши-ку.

— Барча шоҳмот мухлисларини қизиқтирган саволни берсам. Эндигина шоҳмот доналарини қўлга олган болалар, катта орзулар билан дона сураётган ёшлар келажакда халқаро гроссмейстер бўлишлари учун нималарга эътибор беришлари лозим?

— Кунига кунт билан камида икки соат шуғулланишлари лозим. Мен ҳам ёзнинг иссиқ кунларида кўчага чиққим, болалар билан футбол ўйнагим, дарёда чўмилгим, дам олгим келади. Бундан ташқари, қанча хўжалик ишлари бор. Лекин ҳар куни шуғулланишга имконият топаман. Кейин мусобақаларда кўпроқ қатнашишлари керак. Ахир ўйин — машғулот натижаси, деб бежиз айтишмайди.

Юрт ишқида ёниб яшаш! Бу неъматдан баҳра олганлар жаҳон миқёсида Ўзбекистон қаддини тикламоқда, қадрини осмон қадар кўтармоқда. Улар орасида кўплаб шоҳмотсеварларимиз дилдан ҳурмат қиладиган шоҳмотчи Сайдали Йўлдошев ҳам бор. Зеро, Ватанимиз шарафини ҳар қандай вазиятда муносиб ҳимоя қилаётган Сайдали шундай эъзозга лойиқ.

Асрор МЎМИН,
журналист.

СУРАТДА: гроссмейстер Сайдали ЙЎЛДОШЕВ.
А. МАДАМИНОВ суратга олган.

СОҲИБҚИРОН ҲИКМАТЛАРИ

Соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллик улкан тўйи муносабати билан ул зоти шарифнинг қолдирган беназир меросини ҳар томонлама ўрганишга киришилди. Абдулла Қодирий номидаги халқ мероси нашриёти Халқаро Амир Темур хайрия жамғармаси ҳомийлигида чоп этган «Амир Темур. Танбеҳлар» тўплами ана шундай уринишларнинг бир ҳосиласидир. Унда жамланган Академик Бўрибой Аҳмедов томонидан Шарафиддин Али Яздий, Муъиниддин Натанзий, Ибн Арабшоҳ ва бошқа тарихшунос олимларнинг асарларидан олиниб, форс тилидан ўзбек тилига таржима қилинган ҳикматли сўзларда соҳибқирон ҳаётининг дурдоналари ифодаланган. Рисола ўсмир ёшдаги болалар учун мўлжалланган бўлиб, унинг аввалида содда тилда Амир Темур ҳаёти ва фаолияти ҳикоя қилиб берилади. Илм-маърифат, миллий ғурур ва миллий ифтихор туйғуларининг шаклланиши болалар боғчаси ва мактабдан бошланишини эътиборга олсак, мазкур тўплам мураббийлар ва ёш авлод учун зарур қўлланмадир.

Қуйида «Амир Темур. Танбеҳлар» китобида келтирилган ҳикматли сўзлардан намуналар берилмоқда:

Ақлли душман жоҳилу нодон дўстдан яхшироқ.

***

Аҳдига вафо қилмаган киши охири жазога мубтало бўлади.

***

Билган ва таниган одамларингни унутма.

***

Бир ишга киришмай туриб, ундан қутилиб чиқиш йўлларини белгилаб қўй.

***

Бир калима ширин сўз қилични қинига солади.

***

Бир кунлик адолат юз кунлик тоат-ибодатдан афзалроқ.

***

Билаги зўр бирни йиқар, билими зўр мингни.

***

Бировдан ёмонлик ахтарма, айтсалар эшитма.

***

Бирон ишни қилишга қасд қилган бўлсанг, бутун зеҳнинг, вужудинг билан тиришиб, битирмагунча ундан қўл тортма.

***

Бирон кимсанинг ҳаққи бўлса, ҳақини ҳеч қачон унутма.

***

Бошингга кулфат тушганда ҳам ҳақгўй бўл.

***

Бугунги ишни эртага қўйма.

***

Бўлиб ўтган ишга азият чекма. Ҳосил бўлган ютуқдан шодланма.

***

Бир қинга икки қилич сиғмас.

***

Вақт ўтгандан кейин қиличингни тошга ур.

***

Гоҳ қаттиққўллик, гоҳида мулойимлик билан иш тут.

***

Давлат тўрт нарса: салтанат, хазина, сипоҳ ва раият билан тирик.

***

Давлату неъмат мартабасига эришганингда, қавм-қариндош, таниш-билиш ва бошқаларнинг яхшилигини унутма.

***

Душманингга жабр-зулм қилма.

***

Душманинг бош уриб ҳузурингга келса, унга меҳр-мурувват кўрсат.

***

Дўстлик имтиҳонда синалади.

***

Дўсту душмандан кимки ҳузурингга илтижо қилиб келса, дўстларга шундай муомалада бўлғинки, дўстлиги ортсин. Душманга эса шундай муомала қилгинки, душманлиги дўстликка айлансин.

***

Емсиз от довон ошолмайди.

***

Ёзилган (китоб) авлодлар хотирасида қилинган ишдан ҳам узоқроқ яшайди.

***

Жоҳил раҳбаринг бўлганидан кўра, раҳбарсиз ўтган яхши.

***

Зинодан туғилган киши унга яхшилик қилган одамга ёмонлик қилмагунча, ёруғ жаҳондан кўз юммайди.

***

Ишбилармон — мардлик ва шижоат соҳиби

***

Курашмай эришилган ғалаба — ғалаба эмас.

***

Кўп нарсани билиб турсанг ҳам ўзингни билмасликка сол.

***

Одамлар тарқоқ ва раҳбарсиз бўлсалар, улар бирор нарсага яроқсиздирлар.

***

Сайёднинг сеҳри бўлмаса, домига ов илинмайди.

***

Сипоҳ билан раиятни умид билан қўрқув ўртасида тут.

***

Тангри таолонинг ғазабига дучор бўлмайин десанг, ҳеч кимга ғазаб қилма ва қаттиқ муомалада бўлма.

***

Той минган от минади.

***

Уйқуда ётган фитнани уйғотиб қўйма.

***

Уламо ва пок ниятли, тоза қалб кишиларга талпиниб яша.

***

Улкан мерос ҳамма вақт улкан мухолифлик туғдиради.

***

Чин дўст улким, ҳеч қачон дўстидан ранжимайди. Ранжиганда ҳам узрини қабул қилади.

***

Юз минг аскар қилолмаган ишни бир киши тўғри тадбир билан уддалаши мумкин.

***

Яхшини ёмон кунда имтиҳон қил.

***

Ўзинг тарбиялаган кишини хароб қилма.

***

Ўйлаб иш қилсанг, тадбиринг тақдирга тўғри келади.

***

Қайси бир киши ақлга сиққан ишни куйиниб гапирса, суюб эшит.

***

Қайси навкар бегига ихлос қўймай, кўнглида гина-кудрат сақласа, бахтсизликка учрайди.

***

Қўшилган — қутилур, қўшилмаган — йиқилур.

***

Ғазаб ўтини тадбир суви билан ўчир.

***

Ғаним тарафидан тушган асирни ўлдирманглар. Унга ихтиёр берилсин, агар навкарликни хоҳласа, навкарликка қабул қилинсин. Йўқ деса, уни озод этсинлар.

***

Ҳар кимнинг қадр-қиммати ва тутган мавқеъига қараб муомала қил.

Сочларим толим-толим.
Т. МАҲҚАМОВ олган сурат-лавҳа.

• Ибн Сино дейдики

ШОТУТ

... Оғиз ва томоқ шишларини қайтаради, унинг барги эса томоқнинг икки томонидан чиққан шишларга ва томоқ оғриқларга қарши ишлатилса фойдалидир.

Баргининг суви билан оғиз чайқалса, тиш оғриғига фойда қилади.

Шотутнинг ҳамма хилини ҳам овқатдан илгари ейиш керак, шунда улардан меъдага зарар етмайди.

Шотутнинг овқатлилиги кам, аммо иштаҳани очади, овқатни тез ҳазм қилдиради.

... Агар тут, ток ва қора анжирнинг баргларини ёмғир сувида қайнатиб ишлатилса, сочни қорайтиради.

ЛИМОН

Сиқиб олинган суви рангни тоза қилиб, сепкилни кетказади. Қайнатмаси оғиз ҳидланишини кетказади, семиртиради. Қобиғини оғизда тутиб турилса ҳам ҳидни кетказади, кийимга қўйилса, куя тушишдан сақлайди.

Сиқиб олинган сувини темираткага суртилса, фойда қилади. Ёғи қобиғидан ҳам олинади ва у фалажга фойда қилади.

Сиқиб олинган сувини кўзга суртилса, (кўздаги) сариқни кетказади, хафақонни босади, мураббоси халқумга (томоққа) ва ўпкага яхшидир.

... Япроғи меъда ва ички аъзоларни кучли қилади. Қобиғи доривор сифатида овқатга солинса, ҳазмга ёрдам беради... Қайнатмаси қусишни тўхтатади, қуюқ шираси, яъни сиқиб олинган сувининг қуюлтирилгани меъдани тоза қилади. Суви сариқ касалида фойдалидир. Сафро қусишни тўхтатади. Иштаҳани очади.

КЕЛИНГ, ТИЛИМИЗНИ ҚАЙРАБ ОЛАЙЛИК ЁКИ МАҚОЛЛАР ИЗОҲИ

ОТАСИНИ АЙТМА, БЎТАСИНИ АЙТ

Одатда, бу мақолни: «Агар бирор одам ўз ақл-заковати, илми, билими, маҳорати туфайли эл-юрт орасида алоҳида эътибор топиб, «кўзга кўриниб» танилиб қолган бўлса, сен унинг отаси кимлигини сўраб-суриштириб ўтирма, ўзининг кимлиги ва қандайлигини суриштир, ёхуд: «Ҳа, фалончими?! Унинг отаси аравакаш эди, ё қиморбоз, беданавоз, ўғри ёки қоровул эди, дейишинг — яхши эмас. Отасининг ким бўлгани билан сенинг нима ишинг бор?! Ундан кўра обрў-эътибор топган фарзандинг оқилу донолигига, моҳирлигига холисона, беғараз, ҳақиқат ва адолат юзасидан баҳо бер, вассалом!» деган маънода айтадилар.

Жонгинам, қачондан бери оғзингизни пойлайман. Лекин мен учун ўзингизни ўтга ташлашга ҳам тайёр эканингизни айтмадингиз?

— Шуни яхши билингки, мен ўт ўчирувчилар командасида ишламайман.

***

Ресторанда хўранда шикоят дафтарини сўрапти. Бундан ташвишланган директор официантга деди:

— Анави хўранда шикоят дафтарига нима деб ёзипти?

— Ҳеч нима ёзмапти.

— Ундай бўлса, шикоят дафтарини нега сўраган экан?

— У шикоят дафтарига косадаги мантини ёпиштириб кетипти.

Бир қиз дугонасига дейди:

— Кўп ўйлаб кўриб, солдатга турмушга чиқишга қарор қилдим. Тугмасини ўзи қадайди, пайпоғини ўзи ямайди, кир ювади, овқат пиширади, энг муҳими, гап қайтармай айтганингни қилади.

***

Янги хизматга чақирилган солдатлар парашют билан сакраш бўйича биринчи машғулот ўтказишяпти.

— Эсинг жойидами! — деди инструктор сакрамоқчи бўлган солдатнинг қўлидан ушлаб, — ахир парашютинг йўқ-ку!

— Нима бўпти, ўртоқ инструктор. Боя ўзингиз айтдингиз-ку, бу тажриба машқлари деб...

Республика об-ҳавони кузатиш маркази хабар қилади:

12-16 октябрь. Ушбу муддатнинг бошида республикамизнинг баъзи ҳудудларида қисқа муддатли ёмғир ёғиши кутилади. Ҳарорат кечалари 5-10, кундуз кунлари 15-20 даража иссиқ бўлади. Кейинчалик ҳарорат аста-секинлик билан кўтарилади. Сўнгги кунлари республикамиз ҳудудида кечалари 8-13, кундуз кунлари 21-26 даража иссиқ бўлади.

МАНСУБА-БОШҚОТИРМА

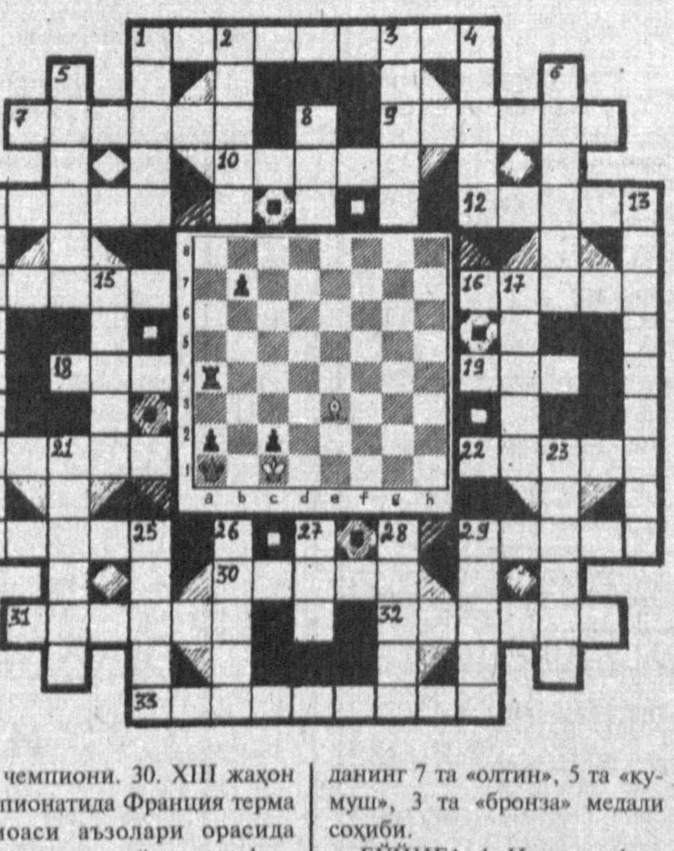

ЭНИГА: 1. Шоҳмот бўйича жаҳон чемпиони 7. 1967 йилда Чемпионлар кубоги соҳиби бўлган Шотландия футбол клуби. 9. Дунёнинг энг кучли теннисчиларидан бири, испаниялик аёл. 10. Олти марта Олимпиада чемпиони бўлган бельгиялик камондан отиш устаси. 11. 1986 йилги жаҳон чемпионатида икки тўп муаллифи бўлган ГФР терма жамоаси футболчиси. 12. Юртимизда биринчи марта ўтказилган аёллар «челленжер» турнири қатнашчиси, испаниялик. 14. Футбол клуби, биринчи лига аъзоси. 16. Ота касбини давом эттираётган юртимизда машҳур футбол шарҳловчисининг ўғли, исми. 18. Шоҳмот донаси. 19. Турли йилларда Африка, Европа қитъаларининг ва дунёнинг энг яхши футболчиси деб топилган ўйинчи, «Олтин тўп» соҳиби. 20. XIII жаҳон чемпионатида икки тўп муаллифи бўлган жазоирлик футболчи. 22. Йилига 11,4 миллион доллар даромад қилаётган, айни кунда дунё бўйича энг «қимматбаҳо» канадалик хоккей юлдузи. 24. Жаҳон чемпиони, Бразилия терма жамоаси футболчиси. 29. Қозоғистон футбол клуби, мамлакат чемпиони. 30. XIII жаҳон чемпионатида Франция терма жамоаси аъзолари орасида сермаҳсуллик кўрсатган футболчи. 31. 1970-80 йилларда Венгрия терма жамоаси сафида тўп сурган футболчи. 32. Фристайлчи, Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси. 33. Машҳур гимнастикачи, Олимпиаданинг 7 та «олтин», 5 та «кумуш», 3 та «бронза» медали соҳиби.

БЎЙИГА: 1. Испания футбол клуби. 2. 1964 йилги Олимпиадани қабул қилган шаҳар. 3. АҚШ теннисчиси, «Тошкент аёллар» челленжер турнири қатнашчиси. 4. Қирғизистон кўл тўпи жамоаси. 5. Франциянинг «Олимпик — Марсель» клубини дунёга машҳур қилган мураббий, исми. 6. Германиянинг «Карлсруэ» футбол клуби аъзоси. 8. XV жаҳон чемпионатида Камерун терма жамоаси дарвозасига тўп киритган швециялик футболчи. 11. Ўзбекистон терма жамоасининг чапақай теннисчиси. 13. ПТА таснифидаги энг йирик теннис турнирларидан бири ўтказиладиган шаҳар. 15. Нигерия ўсмирлар терма жамоаси сафида жаҳон чемпиони бўлган футболчи. 17. Германия терма жамоаси ҳимоячиси. 21. Чехия футбол клуби. 23. ПТА рўйхатида кучли бешликдан ўрин эгаллаб турган теннисчи. 25. Олимпиада чемпиони, Нигерия терма жамоаси футболчиси. 26. «Девис кубоги» баҳсларида ҳамюртларимизга қарши кортга чиққан покистонлик теннисчи. 27. «Олтин тўп» соҳиби, Шотландиянинг машҳур футболчиси. 28. Италияда ном қозонган югославиялик футболчи. 29. «Нурафшон» футбол клуби аъзоси.

МАНСУБА: оқлар бошлайди ва ютади.

Тузувчи: Расул ЖУМАЕВ.

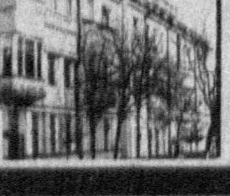

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Мерос ва қадриятлар 36-29-89;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Тунги муҳарририят 33-10-28.
Эълонлар 36-09-25, Вахтёр-33-10-60

• МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — Ҳ. Сатторов.
Навбатчи — А. Абдураҳмонов.
Мусаҳҳиҳ — А. Худойқулов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0580 31671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2 Босишга топшириш вақти—21.00 Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топширилди — 22.57 1 2 3 4 5 6